

ภาพและคำ: รูปแบบคำบรรยายภาพในพิพิธภัณฑ์ศิลปะ

Paintings and Words: Forms of Storytelling in Art Museum Exhibit Labels

ญานิสภา ปรัทกโมดม Yanisa Parakkamodom

นักศึกษาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทฤษฎีศิลป์ คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Received : July 24, 2020

Revised : October 16, 2020

Accepted : November 15, 2020

บทคัดย่อ

หนึ่งในหลักการสำคัญของทฤษฎีพิพิธภัณฑ์ใหม่คือพิพิธภัณฑ์ควรโอบรับและเติบโตไปพร้อมกับ การเปลี่ยนแปลงของสังคม แนวทางการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์จึงเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เช่น การย้ายศูนย์กลางความสนใจของงานพิพิธภัณฑ์จากวัตถุจัดแสดงและสิ่งสะสมมาเป็นตัวผู้เข้าชมและการนำเสนอความคิด ซึ่งหมายถึงการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์จากภววิสัย (Objectivity) มาเป็นอัตวิสัย (Subjectivity) บทความนี้มุ่งศึกษารูปแบบของคำบรรยายวัตถุจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ศิลปะซึ่งเป็นช่องทางการสื่อสารพื้นฐานและมีความใกล้ชิดกับผู้เข้าชมมากที่สุด เพื่อวิเคราะห์วิธีการนำเสนอสิ่งจัดแสดงและการสื่อสารกับผู้เข้าชม โดยคัดเลือกกลุ่ม

ตัวอย่างจากผลงานจิตรกรรม 11 ภาพที่อยู่ในรายการนำชมผลงานขึ้นเด่นในแกลเลอรี่ออฟออเนอร์ (Gallery of Honour) พิพิธภัณฑ์ไรค์มิวเซียม (Rijksmuseum) ประเทศเนเธอร์แลนด์ จากการศึกษาพบว่าสามารถแบ่งการเล่าเรื่องในคำบรรยายภาพของไรค์มิวเซียมได้เป็น 4 รูปแบบ และ 2 มุมมองการเล่าเรื่อง ได้แก่ คำบรรยายภาพที่มีรูปแบบให้ข้อมูล มีลักษณะมุมมองแบบภาววิสัย ส่วนคำบรรยายภาพที่มีรูปแบบเสริมสร้างสุนทรียะ คำบรรยายภาพที่มีรูปแบบนำเสนอ และคำบรรยายภาพที่มีรูปแบบสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ชม มีลักษณะมุมมองแบบอัตวิสัย ซึ่งมีส่วนช่วยให้ผู้ชมเกิดความเชื่อมโยงกับเนื้อหา และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการเขียนคำบรรยายในพิพิธภัณฑ์ศิลปะได้

คำสำคัญ คำบรรยายภาพ / พิพิธภัณฑ์ศิลปะ / ทฤษฎีพิพิธภัณฑ์วิทยาใหม่ / ไรค์มิวเซียม

Abstract

One of the main tenets of new museology is that museums should serve and develop with the social context. Thus, many principles and practices should be changed such as the approach shift from object-oriented to audience-oriented and concept-oriented, which means we also see the paradigm shift from objectivity to subjectivity. This article aims to study and sort the forms of storytelling in art museum exhibit labels; one of the most basic and personal ways to reach the audience. All 11 of the selected paintings and labels are from the Highlight Tour of Gallery of Honour in Rijksmuseum, Netherlands. The study found that there are mainly 4 forms of storytelling and 2 points of view among the labels; the informative form conveys an objective point of view, while the aesthetic form, guiding form and audience-engaging form conveys a subjective point of view, which helps the audience relate with the content. These findings can be used as a guide to writing labels for art museums.

Keywords: Exhibit Labels / Art Museum / New Museology / Rijksmuseum

บทนำ

ระหว่างทศวรรษ 1970-1990 เป็นช่วงเวลาในโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาของเทคโนโลยีและสารสนเทศ เกิดการทดลองรูปแบบต่าง ๆ ในสถาบันใหญ่เพื่อค้นหาแนวทางและความเป็นไปได้อย่างต่อเนื่อง การเกิดขึ้นของเว็บเบราว์เซอร์ (Web browser) ในต้นทศวรรษ 1990 เป็นหนึ่งในปัจจัยที่ทำให้โลกก้าวเข้าสู่ยุคอินเทอร์เน็ต และกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนผ่านจากแอนะล็อกสู่ดิจิทัล ซึ่งผ่านพ้นอย่างสมบูรณ์ในต้นทศวรรษ 2010 การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลเป็นระลอกคลื่นต่อสิ่งที่เป็นนามธรรม ไม่ว่าจะเป็นโครงสร้างเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิต รวมไปถึงการศึกษา ความก้าวไกลของเทคโนโลยีทำให้การเข้าถึงความรู้ในปัจจุบันเปิดกว้างมากขึ้น มีความยืดหยุ่นตามความสะดวกและความสนใจของผู้เรียนรู้โดยไม่ได้จำกัดอยู่แค่เพียงความรู้จากการศึกษาแบบดั้งเดิม (Traditional education) ที่มุ่งเน้นเพียงการเรียนรู้ในห้องเรียนอันมีผู้สอนเป็นศูนย์กลางอีกต่อไป

งานพิพิธภัณฑ์เป็นอีกหนึ่งแวดวงที่ได้รับแรงกระเพื่อมจากระลอกคลื่นแห่งการเปลี่ยนแปลงนั้น แม้ว่าแนวคิดเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ที่ว่าพิพิธภัณฑ์ควรเป็นสถาบันที่มีความเป็นประชาธิปไตยเป็นสมบัติสาธารณะ และมีบทบาทหลักในการขับเคลื่อนวิถีชีวิตของพลเมืองจะมีมาตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 19 ทว่ากลับได้รับความสนใจอย่างจริงจังและเป็นวงกว้างในช่วงทศวรรษ 1960-1970 พร้อม ๆ กับการอุบัติขึ้นของทฤษฎีพิพิธภัณฑ์วิทยาใหม่ (New Museology) (Kreps, 2020: 11) ที่พยายามฉีกกรอบความคิดออกจากแนวทางเดิม ๆ ที่มุ่งเน้นอยู่กับองค์ประกอบภายในพิพิธภัณฑ์ เช่น วัตถุสะสม กระบวนการทำงานของหน่วยงานภายใน ไปสู่การให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบแวดล้อมภายนอก เช่น พันธกิจของพิพิธภัณฑ์แนวคิด ผู้คน ผู้เข้าชม ความสนใจของสังคม เป็นต้น ทฤษฎีพิพิธภัณฑ์วิทยาใหม่ไม่ได้มีลักษณะตายตัว ทั้งยังไม่ได้มีข้อกำหนดหรือแนวทางการปฏิบัติเพียงแนวทางเดียว แต่มีลักษณะความคิดที่หลากหลาย อาทิ มุ่งให้ความสนใจกับบทบาทของพิพิธภัณฑ์ด้านการศึกษา การเป็นพื้นที่สาธารณะ การสื่อสารแนวคิด งานกิจกรรม การมีส่วนร่วมของผู้เข้าชมบทบาทของพิพิธภัณฑ์ในยุคหลังอาณานิคม (Post-Colonial era) การล้มล้างอำนาจอาณานิคม (Decolonisation) เป็นต้น ทำให้พิพิธภัณฑ์มีแนวทางที่หลากหลายในการเลือกนำไปปฏิบัติตามพันธกิจ ความเหมาะสม และประเภทของพิพิธภัณฑ์ รวมทั้งยังขยาย

ขอบเขตของพิพิธภัณฑ์ศึกษา (Museum Studies) * ออกไปในแนวระนาบอีกด้วย ถึงแม้ทฤษฎีพิพิธภัณฑ์วิทยาใหม่จะแตกแขนงไปตามความสนใจและความถนัดของนักพิพิธภัณฑ์วิทยาที่นำเสนอ แต่ก็มียุคมุ่งหมายหนึ่งร่วมกัน คือพยายามโอบรับสังคมเข้ามาสู่พิพิธภัณฑ์ และทำให้พิพิธภัณฑ์เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ไม่ใช่เป็นเพียงสถาบันที่ดำรงอยู่อย่างโดดเดี่ยว

ในแนวทางที่หลากหลายของทฤษฎีพิพิธภัณฑ์วิทยาใหม่ ผู้วิจัยมีความสนใจต่องานการศึกษาในพิพิธภัณฑ์ การมีผู้ชมเป็นศูนย์กลาง (Audience Oriented) และการมุ่งนำเสนอแนวคิด (Concept-oriented) โดยเฉพาะการสื่อสารกับผู้เข้าชมผ่านข้อความบรรยายวัตถุจัดแสดง ที่นับว่าเป็นช่องทางที่พื้นฐานที่สุด และมีความใกล้ชิดกับผู้ชมที่เดินชมพิพิธภัณฑ์อย่างอิสระ (Free-roaming) เป็นอันดับแรก การที่พิพิธภัณฑ์มีข้อความบรรยายวัตถุจัดแสดงที่ดี ให้ข้อมูลที่ผู้ชมสามารถเชื่อมโยงกับประสบการณ์ของตนได้ง่าย และสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดเอาผู้รับสารเป็นศูนย์กลางย่อมทำให้ผู้เข้าชมได้รับประสบการณ์ที่ดี รวมทั้งช่วยเสริมให้การศึกษาในพิพิธภัณฑ์มีประสิทธิภาพมากขึ้นตามไปด้วย โดยในการศึกษานี้ผู้วิจัยมุ่งให้ความสนใจไปที่รูปแบบของคำบรรยายภาพในพิพิธภัณฑ์ศิลปะที่จัดแสดงศิลปะคลาสสิกและศิลปะสมัยใหม่ ซึ่งมีแนวทางการเขียนคำบรรยายหลายรูปแบบ ในหนึ่งป้ายคำบรรยายอาจมีจุดประสงค์ในการสื่อสารมากกว่าหนึ่งข้อ และไม่ได้มุ่งอธิบายสุนทรียภาพของชิ้นงานหรือความคิดของศิลปินเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้ผู้วิจัยเลือกศึกษาชิ้นงานจำนวน 11 ชิ้น ที่อยู่ในรายการนำชมผลงานขึ้นเด่นของแกลเลอรีออฟออนเนอร์ ซึ่งจัดแสดงผลงานจิตรกรรมของศิลปินเอกชาวดัตช์ในคริสต์ศตวรรษที่ 17 ในพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเนเธอร์แลนด์ (Rijksmuseum) (โดยต่อไปจะเรียกด้วยชื่อสามัญว่าไรค์มิวเซียม) เหตุที่เลือกผลงานทั้ง 11 ชิ้นตามการคัดเลือกของพิพิธภัณฑ์เนื่องมาจากผู้วิจัยเห็นว่า รายการนำชมดังกล่าวมีจุดประสงค์เพื่อนำเสนอผลงานที่เป็นความภาคภูมิใจที่สุดของพิพิธภัณฑ์และต้องการให้ผู้เข้าชมได้ชมมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่มีเวลาน้อย ดังคำโฆษณาในเว็บไซต์ของพิพิธภัณฑ์

* ชารอน แมคโดนัลด์ ได้ให้ความเห็นไว้ว่า พิพิธภัณฑ์ศึกษา (Museum Studies) ในปัจจุบันมีแนวทางที่หลากหลายและสามารถเกิดแนวทางใหม่รวมทั้งพร้อมปรับเปลี่ยนแนวทางเดิมที่มีอยู่แล้วให้เป็นไปตามความเป็นไปได้ใหม่ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตลักษณะเช่นนี้ทำให้งานพิพิธภัณฑ์ศึกษาไม่ได้มีลักษณะเป็นความรู้เส้นเดียวอีกต่อไป คำว่า Museum Studies จึงควรใช้ในลักษณะของสมุหนามพหูพจน์ (Collective plural noun) (Macdonald, 2011: 2)

ว่า “ต่อให้คุณมีเวลา (ให้พิพิธภัณฑ์) เพียงน้อยนิด การเดินชมแกลเลอรี่ออฟฟอเนอร์ก็จะทำให้คุณได้เห็นเศษเสี้ยวที่ดีเลิศของศิลปะดัตช์แล้ว” (Even if you have only little time to spare, a walk through the Gallery of Honour will offer you a glimpse of Dutch’s finest art) (Rijksmuseum, 2020b) จึงเป็นที่น่าสนใจว่าไรค์มิวเซียมจะนำเสนอชิ้นงานและคำบรรยายภาพเหล่านี้อย่างไร อีกประการหนึ่ง ไรค์มิวเซียมมีลักษณะการนำเสนอเนื้อหาที่มีความเป็นสากล ทั้งทางประวัติศาสตร์และสังคม ทำให้แม้จะเป็นพิพิธภัณฑ์ที่จัดแสดงเพียงสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความเป็นชนชาติดัตช์ แต่ผู้ชมก็ยังสามารถเข้าใจเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอได้ไม่ยากนัก

อนึ่ง ระหว่างการทำวิจัยนี้ สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 หรือ โควิด-19 (COVID-19) ยังไม่คลี่คลาย นานาประเทศยังคงมีมาตรการปิดเมืองและจำกัดการเดินทางเข้าประเทศ ผู้วิจัยจึงไม่สามารถไปเก็บข้อมูลในสถานที่จริงได้ และจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลจากภาพถ่ายจากการไปเยี่ยมชมครั้งก่อนหน้า (ตุลาคม ค.ศ. 2017) ร่วมกับข้อมูลทางเว็บไซต์ของพิพิธภัณฑ์ในส่วนของ Rijksstudio^{*} ซึ่งรวบรวมข้อมูลและภาพถ่ายความละเอียดสูงของสิ่งสะสมในพิพิธภัณฑ์ รวมถึงข้อมูลจากการนำชมเสมือนจริง (Virtual tour) ของแกลเลอรี่ออฟฟอเนอร์ที่ทางพิพิธภัณฑ์จัดทำในชื่อ Masterpieces Up Close^{**} เป็นเครื่องมือหลักในการศึกษา

1 ทฤษฎีพิพิธภัณฑ์วิทยาใหม่ของเปเตอร์ ฟาน เมนซ์

เปเตอร์ ฟาน เมนซ์ (Peter van Mensch)^{***} นักพิพิธภัณฑ์วิทยาชาวดัตช์ เป็นหนึ่งในนักพิพิธภัณฑ์วิทยาที่มีความสำคัญ และมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อแนวคิดทฤษฎีพิพิธภัณฑ์วิทยาใหม่ และพิพิธภัณฑ์ศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเรียนรู้ในพิพิธภัณฑ์ (Museum education)

* สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ด้วยช่องทางนี้ <https://www.rijksmuseum.nl/en/rijksstudio>

** สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ด้วยช่องทางนี้ <https://www.rijksmuseum.nl/en/masterpieces-up-close>

*** ฟาน เมนซ์ได้รับเลือกเป็นหนึ่งในนักพิพิธภัณฑ์วิทยาคนสำคัญในงานพิพิธภัณฑ์ปัจจุบัน โดยโครงการประวัติศาสตร์พิพิธภัณฑ์วิทยา (History of Museology) ซึ่งจัดทำโดยคณะกรรมการระหว่างชาติเพื่องานพิพิธภัณฑ์วิทยา (The International Committee for Museology: ICOM) อันเป็นส่วนหนึ่งของสภาการพิพิธภัณฑ์ระหว่างชาติ (International Council of Museum: ICOM)

แนวคิดที่สำคัญของฟาน เมนซ์คือการมุ่งเน้นให้นิทรรศการมีลักษณะมุ่งนำเสนอแนวคิด (Concept-oriented) และมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับผู้เข้าชม โดยนำความสนใจของผู้ชมมาเป็นปัจจัยหลักในการเลือกหัวเรื่องนิทรรศการ ซึ่งนับว่าเป็นแนวความคิดที่จุดประกายให้เกิดการต่อยอดโดยนักพิพิธภัณฑ์วิทยาไปอีกมาก นอกจากนี้ฟาน เมนซ์ยังมีความเห็นว่าพิพิธภัณฑ์ควรมีความสัมพันธ์และเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับสภาพแวดล้อมโดยรวมทั้งสังคม ผู้ชม และงานการศึกษาไม่ใช่แยกตัวออกมาเป็นสถาบันที่อยู่อย่างเอกเทศ (Chung, 2019: 151-152) ในช่วงปลายทศวรรษ 1980 ฟาน เมนซ์ยังได้เสนอตัวบ่งชี้ความแตกต่างระหว่างแนวทางของพิพิธภัณฑ์ในคริสต์ศตวรรษที่ 19 และพิพิธภัณฑ์สมัยใหม่ รวมได้ทั้งหมด 7 ข้อ

1. พิพิธภัณฑ์วิทยาใหม่และพิพิธภัณฑ์วิทยาเชิงนิเวศ (Ecomuseology) ได้เปลี่ยนกระบวนทัศน์จากการมีวัตถุจัดแสดงเป็นศูนย์กลางของนิทรรศการ (Object-centred) ไปสู่การมีความคิดเห็นเป็นศูนย์กลางของนิทรรศการ (Commentary-centred) นอกจากนี้งานพิพิธภัณฑ์วิทยาเชิงนิเวศในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา จะมุ่งความสนใจไปที่อนุรักษ์สภาพแวดล้อมและวิทยาการในอดีต (Historical Technology) ของชุมชน
2. นิยามของสิ่งสะสมในพิพิธภัณฑ์ขยายขอบเขตจากวัตถุ (Object) ไปสู่มรดกทางภูมิปัญญาที่จับต้องไม่ได้ (Intangible heritage) และวิทยาการภาคปฏิบัติ (Technical practice) ที่เกิดขึ้นใหม่
3. มีแนวโน้มที่จะรักษาวัตถุโดยอยู่ในแหล่งเดิม (In situ) รวมถึงรักษาริบทแวดล้อมของวัตถุนั้นด้วย
4. เกิดแนวคิดพิพิธภัณฑ์แบบกระจายศูนย์ จากที่มุ่งให้ความสนใจต่อพิพิธภัณฑ์ระดับชาติก็เปลี่ยนเป็นพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นและพิพิธภัณฑ์ชุมชน ซึ่งได้รับอิทธิพลโดยตรงจากนักพิพิธภัณฑ์วิทยาเชิงนิเวศ เช่น อองเดร เดส์วัลเลส์ (André Desvallées) และแนวคิดของ

* อองเดร เดส์วัลเลส์ (André Desvallées) นักพิพิธภัณฑ์วิทยาชาวฝรั่งเศสหนึ่งในสมาชิกก่อตั้งของขบวนการทฤษฎีพิพิธภัณฑ์ใหม่ระหว่างชาติ (International Movement for New Museology (MINOM)) และหนึ่งในนักพิพิธภัณฑ์วิทยาคนสำคัญของ ICOFOM เดส์วัลเลส์มีผลงานตีพิมพ์เกี่ยวกับทฤษฎีพิพิธภัณฑ์ใหม่เป็นจำนวนมาก โดยมีแนวคิดหลักเกี่ยวกับการให้คนเป็นศูนย์กลางของพิพิธภัณฑ์ ลดละสิ่งสะสมและมุ่งเน้นให้งานพิพิธภัณฑ์ผูกพันกับสังคมและการพัฒนาสังคม (Mairesse and Soares, 2019: 127-130) ฟาน เมนซ์ได้รับเลือกเป็นหนึ่งในนักพิพิธภัณฑ์วิทยาคนสำคัญในงานพิพิธภัณฑ์ปัจจุบัน โดยโครงการประวัติศาสตร์พิพิธภัณฑ์วิทยา (History of Museology) ซึ่งจัดทำโดยคณะกรรมการระหว่างชาติเพื่องานพิพิธภัณฑ์วิทยา (The International Committee for Museology: ICOFOM) อันเป็นส่วนหนึ่งของ สภาการพิพิธภัณฑ์ระหว่างชาติ (International Council of Museum: ICOM)

พิพิธภัณฑ์อัตลักษณ์ (Identity museum)

5. เนื้อหาในพิพิธภัณฑ์มีแนวโน้มที่จะสร้างกรอบความคิดให้กับผู้ชม โดยมีเป้าหมายให้พิพิธภัณฑ์เป็นที่นำเสนอความคิด ไม่ใช่นำเสนอวัตถุ
6. ใช้ผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกในบางส่วนของพิพิธภัณฑ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ
7. เกิดพิพิธภัณฑ์ทางวัฒนธรรมและสถาบันเชิงพาณิชย์ เช่น พิพิธภัณฑ์ศิลปะ พิพิธภัณฑ์สินค้า พิพิธภัณฑ์ของบริษัทหรือการค้า (Chung, 2019: 152)

จากข้อบ่งชี้ข้างต้น อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าลักษณะที่สำคัญของทฤษฎีพิพิธภัณฑ์ใหม่ของพานเม็นซ์คือการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) จากมุมมองแบบทวิสัย ที่ให้ความสำคัญกับตัวพิพิธภัณฑ์ วัตถุจัดแสดงและสิ่งสะสม ไปเป็นมุมมองแบบอติวิสัย ที่มุ่งให้ความสำคัญกับความคิดและความเป็นปัจเจกของผู้เข้าชม

2 ไสค์มิวเซียม

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเนเธอร์แลนด์ หรือที่รู้จักโดยทั่วไปในชื่อทับศัพท์ภาษาดัตช์ว่าไรค์มิวเซียม (Rijksmuseum) ตั้งอยู่ที่อัมสเตอร์ดัม ประเทศเนเธอร์แลนด์ เป็นพิพิธภัณฑ์ศิลปะที่จัดแสดงศิลปวัตถุของศิลปินชาวดัตช์และวัตถุมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของชนชาติดัตช์ มีเนื้อหาครอบคลุมตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 12-20

ไรค์มิวเซียมผ่านการบูรณะครั้งใหญ่ใน ค.ศ. 2004 โดยปรับปรุงทั้งสิ่งจับต้องได้ในพิพิธภัณฑ์ เช่น งานอาคาร สิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย การอนุรักษ์งานศิลปะ และสิ่งจับต้องไม่ได้ เช่น การสื่อสารต่อผู้ชม แผนนโยบาย วิสัยทัศน์ งานกิจกรรม การปรับปรุงดังกล่าวมีจุดประสงค์เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ที่กำลังจะมาถึงในทุก ๆ ด้าน การบูรณะนี้ แล้วเสร็จใน ค.ศ. 2013 โดยทางพิพิธภัณฑ์ให้คำจำกัดความการบูรณะครั้งนี้ว่า “ผู้ชมจะไม่ได้ย่างเท้าเข้ามาในพิพิธภัณฑ์ที่ผ่านการปิดปรับปรุง แต่เป็นพิพิธภัณฑ์ใหม่ (ในโครงสร้างเดิม)” (Rijksmuseum, 2020o)

ไรค์มิวเซียมมีวิสัยทัศน์ว่า “ไรค์มิวเซียมจะเชื่อมโยงความเป็นปัจเจกด้วยศิลปะและประวัติศาสตร์” (The Rijksmuseum links individuals with art and history) ((Rijksmuseum, 2020s) ซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจว่าในฐานะพิพิธภัณฑ์ ไรค์มิวเซียมจะทำให้ศิลปะและประวัติศาสตร์มีความหมายใหม่เพื่อผู้ชมที่หลากหลายทั้งประชาชนในประเทศและชาวต่างชาติ ซึ่งหมายความว่าในการนำเสนอของพิพิธภัณฑ์นั้นจากการบูรณะครั้งใหญ่นี้ กำแพงของบริบทด้านความเป็นชาติของอดีตทั้งด้านประวัติศาสตร์และศิลปะจะถูกทำให้เบาบางลง และจะบอกเล่าเรื่องราวในแง่มุมที่เป็นสากล และเป็นส่วนหนึ่งของประชากรโลกมากยิ่งขึ้น

2.1 ความเป็นมาของไรค์มิวเซียม

ไรค์มิวเซียมเปิดทำการครั้งแรกใน ค.ศ. 1800 ภายใต้ชื่อหอศิลป์แห่งชาติ (Nationale Kunstgalerie) ที่พระราชวังเฮาส์เตินโบชช์ (Huizen Bosch) กรุงเฮก เพื่อจัดแสดงผลงานจิตรกรรมและวัตถุมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ต่อมาใน ค.ศ. 1808 หลุยส์ โบนาปาร์ต (Louis Bonaparte) กษัตริย์ของเนเธอร์แลนด์ในเวลานั้น ได้ออกคำสั่งให้ย้ายหอศิลป์แห่งชาติไปอยู่ที่อัมสเตอร์ดัมซึ่งเป็นเมืองหลวงแห่งใหม่ โดยใช้ชั้นบนสุดของอาคารศาลากลางเดิมของเมืองอัมสเตอร์ดัมในย่านดัมสแควร์ที่ถูกเปลี่ยนให้เป็นพระบรมมหาราชวังเป็นที่ทำการ พิพิธภัณฑ์แห่งใหม่นี้เปิดทำการใน ค.ศ. 1809 และเปลี่ยนชื่อใหม่เป็นพิพิธภัณฑ์โคนิงค์ไลค์ (Koninklijk Museum) การย้ายพิพิธภัณฑ์ครั้งนี้ทำให้กรรมสิทธิ์ของงานจิตรกรรมที่เดิมเป็นสมบัติของเมืองอัมสเตอร์ดัม เช่น ภาพ The Night Watch ของเรมбранท์ ฟาน ไร์น (Rembrandt van Rijn) ตกเป็นของพิพิธภัณฑ์ไปโดยปริยาย กระทั่ง ค.ศ.1817 หลังจากกษัตริย์วิลเลมที่ 1 แห่งเนเธอร์แลนด์ขึ้นครองราชย์ได้ 4 ปี พิพิธภัณฑ์ได้ถูกย้ายไปที่ทริปเพนเฮาส์ (Trippenhuis) และเปลี่ยนชื่อเป็นพิพิธภัณฑ์ไรค์ โดยการย้ายครั้งนี้ได้นำภาพพิมพ์ที่ถูกจัดให้เป็นสมบัติชาติเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งสะสมของพิพิธภัณฑ์ด้วย ทว่าหลังจากเปิดทำการได้ไม่นาน กลับพบว่าด้วยลักษณะอาคารที่เป็นตึกแถวริมคลองทำให้ทริปเพนเฮาส์ไม่เหมาะกับการเป็นพิพิธภัณฑ์เท่าใดนัก ใน ค.ศ. 1820 จึงได้ย้ายสิ่งสะสมจำนวนหนึ่ง รวมไปถึงวัตถุมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ไปไว้ที่ห้องสารภณวัตถุหายาก (Kabinet van Zeldzaamheden) ในกรุงเฮกและได้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์สำหรับศิลปะร่วมสมัย (ในเวลานั้น) ซึ่งโดยมากจัดแสดงผลงานของศิลปินที่ยังมี

* หลุยส์ โบนาปาร์ต เป็นน้องชายของนโปเลียน โบนาปาร์ตที่ 1 จักรพรรดิแห่งฝรั่งเศสพระองค์แรก หลุยส์ โบนาปาร์ตเป็นขุนนางของจักรวรรดิฝรั่งเศส และเป็นกษัตริย์ของเนเธอร์แลนด์ระหว่าง ค.ศ.1806—1810 ก่อนจะถูกบังคับให้สละราชสมบัติ และลี้ภัยไปยังฮอลแลนด์

ชีวิตอยู่ขึ้นใน ค.ศ. 1838 โดยใช้พาฟิเลียน เวลเกเลเกิน (Paviljoen Welgelegen) อดีตพระราชวังฤดูร้อนของหลุยส์ โบนาปาร์ตในเมืองฮาร์เลมเป็นที่ทำการพิพิธภัณฑ

แผนการก่อสร้างอาคารพิพิธภัณฑใหม่และย้ายพิพิธภัณฑียัดเยื่ออยู่นานหลายทศวรรษ กระทั่ง ค.ศ. 1876 ปีแอร์ โกเพอส์ (Pierre Cuyper) สถาปนิกชาวดัชช์ชนะการประกวดแบบแผนการก่อสร้างจึงได้รับการอนุมัติในที่สุด อาคารพิพิธภัณฑใหม่ได้เปิดใช้อย่างเป็นทางการใน ค.ศ. 1885 ในการย้ายพิพิธภัณฑครั้งนั้นนอกจากสิ่งสะสมเดิมแล้วยังได้นำงานจิตรกรรมซึ่งเป็นสมบัติของเมืองอัมสเตอร์ดัม งานศิลปะสมัยใหม่ที่เป็นสิ่งสะสมในพาฟิเลียน เวลเกเลเกิน และสิ่งสะสมส่วนที่เคยย้ายไปไว้ในความดูแลของห้องสารภณที่วัดดูทายากมาไว้ที่อาคารแห่งใหม่ด้วยอาคารพิพิธภัณฑแห่งใหม่นี้ตั้งอยู่ที่มิวเซียมเพลน (Museumplein) ซึ่งเป็นอาคารที่ใช้ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

2.2 การบูรณะครั้งใหญ่และไรค์มิวเซียมภายหลังการบูรณะ

ระหว่างคริสต์ศตวรรษที่ 20 อาคารพิพิธภัณฑได้ผ่านการปรับปรุงและต่อเติมอยู่หลายครั้งเพื่อรองรับการขยายตัวของเนื้อหาในทรรศการ สิ่งจัดแสดง และปริมาณผู้เข้าชมที่เพิ่มขึ้น กระทั่งทศวรรษ 1970 คณะกรรมการบริหารพิพิธภัณฑได้ลงความเห็นว่าการบูรณะครั้งใหญ่หลังเริ่มขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นตามยุคสมัย และควรมีการบูรณะครั้งใหญ่หลังจากเปิดทำการมานานศตวรรษ แผนการบูรณะพิพิธภัณฑครั้งใหญ่ได้รับการอนุมัติจากรัฐบาลใน ค.ศ. 2000 และได้เริ่มงานบูรณะก่อสร้างใน ค.ศ. 2004 ในแผนการบูรณะครั้งนี้ นอกจากเพื่อปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับยุคสมัยและบำรุงรักษาโครงสร้างเดิมแล้วยังมีการปรับปรุงลักษณะภายในพิพิธภัณฑ โดยรื้อถอนสิ่งที่ต่อเติมเพิ่มเข้ามาในระหว่างที่เปิดใช้งานให้เหลือแต่โครงสร้างเดิมซึ่งโกเพอส์ออกแบบไว้ งานบูรณะและตกแต่งภายในใหม่นี้ออกแบบโดยคานิงถึงแนวดิ 2 ประการหลัก คือความสง่างามโอโง่งซึ่งเป็นรูปลักษณ์ดั้งเดิมและการอำนวยความสะดวกให้ผู้เข้าชมทั้งในสิ่งที่จับต้องได้ เช่น ลิฟต์ ร้านอาหาร สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการ และในสิ่งที่จับต้องไม่ได้ เช่น วิธีการนำเสนอวัตถุจัดแสดง วิธีการสื่อสารเพื่อเข้าถึงผู้เข้าชม

งานบูรณะตัวอาคารแล้วเสร็จใน ค.ศ. 2012 และพิพิธภัณฑเปิดทำการอีกครั้งในเดือนเมษายน ค.ศ. 2013 หากพิจารณาผลการบูรณะครั้งนี้ทางสถิติก็สามารถนับได้ว่าพิพิธภัณฑได้ผลตอบรับที่น่าประทับใจ จากสถิติระหว่าง ค.ศ. 2014-2019 พิพิธภัณฑมีผู้เข้าชมเฉลี่ย 2.4 ล้านคน

ต่อปี โดยในปี 2019 มีผู้ชม 2.7 ล้านคน มากที่สุดนับตั้งแต่หลังบูรณะพิพิธภัณฑ์(Kamer, 2019; Rijksmuseum, 2019) ในขณะที่ช่วงก่อนปิดปรับปรุงมีผู้เข้าชมราว 1 ล้านคนต่อปี (The renovation, n.d.) ซึ่งจำนวนนี้เป็นผู้เข้าชมจากต่างประเทศมากกว่าคนในประเทศ

ส่วนที่น่าสนใจในการบูรณะครั้งนี้คือส่วนการจัดแสดงนิทรรศการถาวร ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น ถึงวิสัยทัศน์และพันธกิจของไรค์มิวเชื่อว่า จะเชื่อมโยงความเป็นปัจเจกด้วยศิลปะและประวัติศาสตร์ ลดบทบาทการแสดงออกถึงความเป็นชาติ และมุ่งเน้นการบอกเล่าในฐานะ ส่วนหนึ่งของประชากรโลก ไรค์มิวเชื่อมโยงได้ปรับรูปแบบและแนวความคิดในการนำเสนอใหม่ จากเดิมที่เน้นการนำเสนอสิ่งสะสม โดยจัดแสดงวัตถุแยกตามประเภท (งานจิตรศิลป์ งาน ประยุกต์ศิลป์ วัตถุมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์) จัดแบ่งเป็นสัดส่วนตามลักษณะพื้นที่ของ อาคาร (ภาพที่ 1 และ 2) ก็ปรับเปลี่ยนเป็นการร้อยเรียงเรื่องตามลำดับเวลา โดยจัดแสดง ทั้งงานจิตรกรรม ประติมากรรม งานประยุกต์ศิลป์ และวัตถุมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ไว้ ร่วมกันโดยผ่านแกนของหัวเรื่องประจำห้องนิทรรศการ เช่น The Netherlands Overseas ในห้องนิทรรศการ 2.9 (ภาพที่ 3) หรือ King Stadholder William III and Mary Stuart / Delftware ในห้องนิทรรศการ 2.22 (ภาพที่ 4) และวางผังห้องนิทรรศการโดยอาศัยโครงสร้าง ของอาคารภายหลังการบูรณะที่เชื่อมต่อกันเป็นลักษณะคล้ายวงแหวน (ภาพที่ 5) เป็นเครื่องมือในการสร้างลำดับการเดินของผู้ชมจากห้องหมายเลข 1 สู่ห้องสุดท้ายของหัวข้อใหญ่ ซึ่ง ก็คือเหตุการณ์ในแต่ละช่วงคริสต์ศตวรรษ

ภาพที่ 1

ภาพไรค์มิวเขียนในทศวรรษ 1990 แสดงให้เห็นห้อง 214 (Portrait) โดยถ่ายจากห้อง 215 (Van de Pollzaal) (Opstelling van 'De nimf Echo' tussen de Van de Poll- en Portrettenzaal, n.d.)

ภาพที่ 2

ภาพไรต์มิวเซียมในคริสต์ศตวรรษที่ 20 แสดงให้เห็นโถงชั้นล่างสุดซึ่งจัดแสดงวัตถุที่มีค่าทางประวัติศาสตร์ดัตช์

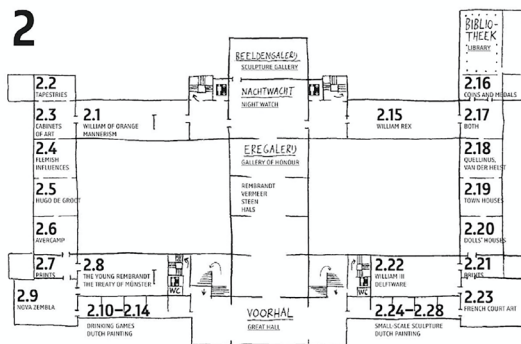
ภาพที่ 3

ภาพไรต์มิวเซียมในปัจจุบัน ห้องนิทรรศการหมายเลข 2.9: (The Netherlands overseas) แสดงงานจิตรกรรม อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันของชาวดัตช์ที่ไปค้าขายต่างแดนในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 17 และสิ่ง มีค่าทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับดัตช์อีสต์อินเดียคอมพานี (VOC) และดัตช์เวสต์อินเดียคอมพานี (GWC) เปล เด็กที่อยู่กลางห้องคือเปลเด็กแบบยุโรปที่ทำโดยช่างไม้ชาวอินเดีย ใช้ไม้มะเกลือเป็นวัสดุหลัก ประดับด้วยงาช้าง

ภาพที่ 4

ภาพไรต์มิวเซียมในปัจจุบันห้องนิทรรศการหมายเลข 2.22: (King Stadholder William III and Mary Stuart / Delftware) แสดงงานจิตรกรรม เครื่องเคลือบงานฝีมือสกุลช่างเมืองเดลฟต์ เครื่องเคลือบสมัยราชวงศ์ชิงจากจีน เครื่องเรือนโบราณและสิ่งมีค่าทางประวัติศาสตร์ซึ่งแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับการเดินทางและการค้าขายของชาวดัตช์ ในคริสต์ศตวรรษที่ 17

ภาพที่ 5

แผนผังอาคารของไรต์มิวเซียมในชั้น 2 ตัดจากแผนที่นำชมของพิพิธภัณฑ์

วิธีการจัดแสดงดังกล่าวช่วยสร้างบริบทแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเล่าเรื่องราวของวัตถุจัดแสดงแต่ละชิ้นให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เกิดการเชื่อมโยงความคิดเกี่ยวกับหัวเรื่อนั้น ทำให้เมื่อชมนิทรรศการครบทั้งห้องและครบทั้งหนึ่งช่วงเวลา นอกจากผู้ชมจะเห็นส่วนต่าง ๆ ที่ประกอบร่างขึ้นมาเป็นหัวข้อย่อยจนเกิดเป็นภาพรวมของหัวข้อนั้นแล้ว ยังนำไปสู่การสรุปรวบยอดและตกผลึกความคิดเกี่ยวกับเรื่องราวในแต่ละช่วงเวลาอีกด้วย นอกจากนี้แม้เนื้อหาที่จัดแสดงจะเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ ศิลปะ และความเป็นชนชาติดัตช์ แต่การที่ชาวดัตช์ล่องเรือและทำการค้าขายกับต่างแดนมาตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 17 จึงไม่ยากนักที่จะเชื่อมโยงเรื่องราวของชาวดัตช์กับโลกไว้ด้วยกัน และด้วยวิธีการนำเสนอของพิพิธภัณฑ์ที่มีความเป็นอัตวิสัย ผลงานศิลปะที่มีความเป็นชนชาติดัตช์สูง เช่น งานจิตรกรรมในแกลเลอรี่ออฟฟอนเนอร์ จึงคลี่คลายและแยกห่างออกจากบริบทความเป็นชนชาติ เหลือเพียงบริบทของตัวชิ้นงาน ทำให้เข้าถึงผู้ชมได้ดียิ่งขึ้น และพิพิธภัณฑ์กลายเป็นที่ที่เชื่อมโยงความเป็นปัจเจกไว้ด้วยศิลปะและประวัติศาสตร์สมดังเจตนา

เมื่อนำแนวคิดการจัดแสดงนิทรรศการหลังบูรณะของไรค์มิวเซียมไปพิจารณาตามตัวบ่งชี้ความแตกต่างของแนวทางพิพิธภัณฑ์ในคริสต์ศตวรรษที่ 19 และพิพิธภัณฑ์สมัยใหม่ของฟานแมนซ์แล้ว พบว่ามีลักษณะสอดคล้องกับข้อที่ 1 ในด้านการเปลี่ยนกระบวนทัศน์ และข้อที่ 5 คือ สร้างสภาพแวดล้อมที่ทำให้เกิดการตกผลึกความคิด และสิ่งจัดแสดงมีจุดประสงค์เพื่อนำเสนอความคิด การนำเสนอวัตถุเป็นเพียงจุดประสงค์รองเท่านั้น

2.3 แกลเลอรี่ออฟฟอนเนอร์และรายการนำชมผลงานชิ้นเด่น

แกลเลอรี่ออฟฟอนเนอร์ เป็นโถงแสดงภาพขนาดใหญ่ของไรค์มิวเซียม มีลักษณะเป็นโถงยาวกลางอาคารในแนวเหนือ-ใต้ อยู่ที่ยกกลางชั้น 2 ของพิพิธภัณฑ์ (ภาพที่ 5) สองฝั่งที่ขนานข้างโถงมีการแบ่งออกเป็นห้องเว็จ ฝั่งละ 4 ห้อง จัดแสดงผลงานจิตรกรรมชิ้นเยี่ยมของศิลปินดัตช์ในศตวรรษที่ 17 ซึ่งทางพิพิธภัณฑ์คัดสรรมาดีแล้วว่าดีเลิศยิ่งกว่าผลงานชิ้นอื่น ๆ ที่อยู่ร่วมชั้นสุดทางของโถงคือในทวอร์ทซ์แกลเลอรี (Night Watch Gallery) ซึ่งจัดแสดงภาพ Night Watch ของเรมбранท์ ฟาน ไรน์ ที่อาจเรียกได้ว่าเป็นภาพตัวแทนของไรค์มิวเซียมไม่ต่างจากที่ภาพ Mona Lisa เป็นภาพตัวแทนของพิพิธภัณฑ์ลูฟร์ และเป็นจุดหมายหลักของผู้ชมส่วนใหญ่ที่มาพิพิธภัณฑ์ ในทวอร์ทซ์แกลเลอรีเป็นห้องที่ออกแบบมาเป็นพิเศษเพื่อจัดแสดงภาพ Night Watch ของเรมбранท์ ให้ภาพซึ่งเป็นความภาคภูมิใจของชาวดัตช์ได้โดดเด่นที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ หาก

ผู้ชมไม่หนาแน่นเกินไปนัก เมื่อยืนอยู่ที่ทางเข้าแกลเลอรีออฟออนเนอร์ก็จะสามารถเห็นภาพ Night Watch ได้อย่างชัดเจน

ในช่วงที่เก็บข้อมูลวิจัย (เมษายน ค.ศ. 2020) แกลเลอรีออฟออนเนอร์แสดงผลงานจิตรกรรมของศิลปินดัตช์ทั้งหมด 47 ภาพ ในที่นี้ มี The Incredulity of Thomas and Portraits of Nicolas and Adriana Rockox ซึ่งเป็นฉากประดับแท่นบูชาแบบ 3 บาน (Triptych) ผลงานของ ปีเตอร์ พอล รูเบนส์ (Peter Paul Rubens) ที่รับมาจัดแสดงชั่วคราวจากพิพิธภัณฑ์รอยัลมิวเซียมฟอว์ไนอาร์ต (Royal Museum for Fine Arts) ประเทศเบลเยียม ตั้งแต่เดือนมกราคม ค.ศ. 2017 และภาพ Cimon and Pero ผลงานของวิลเลม ดรอสท์ (Willem Drost) ที่ยืมมาจาก บรูเอร์ชาร์ริเทเบิลฟาวเดชัน (Broere Charitable Foundation) ในเดือนมกราคม ค.ศ. 2020 ส่วนแกลเลอรีไนท์ วอทช์ แกลเลอรีแสดงผลงานจิตรกรรมทั้งหมด 5 ภาพ

รายการนำชมผลงานชิ้นเด่นในแกลเลอรีออฟออนเนอร์นำเสนอสิ่งจัดแสดง 12 รายการ ได้แก่

1. โถงเกรทฮอลล์ (Great Hall) โดย ปีแอร์ โกเพอส์ (Pierre Cuypers) ค.ศ.1885
2. ภาพ Still Life with Cheese โดย ฟลอริส ฟาน ไดค์ (Floris van Dijck) ประมาณ ค.ศ.1615 (ภาพที่ 6)
3. ภาพ Merry Family โดย ยาน สเตน (Jan Steen) ค.ศ.1668 (ภาพที่ 7)
4. ภาพ Milkmaid โดย โยฮันเนส เฟอร์เมียร์ (Johannes Vermeer) ประมาณ ค.ศ.1660 (ภาพที่ 8)
5. ภาพ Woman Reading a Letter โดย โยฮันเนส เฟอร์เมียร์ ประมาณ ค.ศ.1663 (ภาพที่ 9)
6. ภาพ Threatened Swan โดย ยาน อัสเซลิ้ง (Jan Asselijn) ประมาณ ค.ศ.1650 (ภาพที่ 10)
7. ภาพ Windmill at Wijk bij Duurstede โดย ยาเค็อบ ฟาน เรย์ชดาล Jacob van Ruysdael ประมาณ ค.ศ.1668 (ภาพที่ 11)
8. ภาพ Portrait of Marten Soolmans และ Portrait of Oopjen Coppit โดย เรมбранท์ ฟาน ไรน์ ค.ศ.1634 (ภาพที่ 12 และ 13)
9. ภาพ Jewish Bride โดย เรมбранท์ ฟาน ไรน์ ประมาณ ค.ศ.1665-1669 (ภาพที่ 14)
10. ภาพ Night Watch โดย เรมбранท์ ฟาน ไรน์ ค.ศ.1642 (ภาพที่ 15)

11. ภาพ Militia Company of District VIII under the Command of Captain Roelof Bicker โดย บาร์โธโลเมอุส ฟาน เดอ เฮลสท์ (Bartholomeus van der Helst) ค.ศ.1639 (ภาพที่ 16)

12. หน้านับ The Four Continents Paying Homage to Amsterdam โดย อาร์ทัส เควลลินัส (Artus Quellinus) ประมาณ ค.ศ.1655

ภาพที่ 6

คำบรรยายภาพของพิพิธภัณฑ์: Fruit, bread, and cheese - grouped by type - are set on a table covered with costly damask tablecloths. The illusion of reality is astounding; the pewter plate extending over the edge of the table seems close enough to touch. The Haarlem painter Floris van Dijk ranked among the pioneers of Dutch still-life painting.

(ผลไม้ ขนมปัง และชีส ถูกจัดเป็นกลุ่มตามประเภท และวางอยู่บนโต๊ะซึ่งปูด้วยผ้าดามาสก์ราคาแพงซ้อนกันมายาวของความจริงนั้นเสมือนจริงจนน่าประหลาดใจ ดังเช่นจานโลหะที่แวววาวซึ่งยื่นออกมาจากขอบโต๊ะที่ใกล้ (ผู้ชม) จนแทบจะสัมผัสได้ ฟลอริส ฟาน ไดค์ จิตรกรชาวเมืองฮาร์เลมจัดว่าเป็นหนึ่งในจิตรกรแนวภาพหุ่นนิ่งแบบดัตช์รุ่นบุกเบิก)

หมายเหตุ - ผ้าดามาสก์ (Damask) เป็นผ้าทอยกดอกประเภทหนึ่งซึ่งเห็นลายนูนได้ทั้งสองฝั่ง ทอจากไหม ขนสัตว์ ลินิน หรือฝ้าย มีราคาแพง มีต้นกำเนิดในจักรวรรดิไบแซนไทน์และแถบตะวันออกกลาง

(Rijksmuseum, 2020)

ภาพที่ 7

Jan Havicksz. Steen, The Merry Family, 1668

คำบรรยายภาพของพิพิธภัณฑ: This boisterous family is making a lot of noise: the father sings at the top of his lungs while raising a glass; the mother and grandmother chime in; and the children are either blowing into a wind instrument or smoking a long pipe. The note hanging from the mantelpiece gives away the moral of the story: 'As the old sing, so shall the young twitter.' What will become of the children if their parents set the wrong example?

(ครอบครัวที่เอะอะมะเทิ่งนี้กำลังแข่งกันส่งเสียง ตั้งแต่พ่อผู้ร้องเพลงจนสุดเสียงพร้อมๆ แก้วขึ้นไปด้วย แม่กับย่าที่ร่วมประสานเสียง และลูก ๆ ที่หากไม่เป่าเครื่องลมไม้ก็จะสูบล้อ่งยาวาว กระดาษโน้ตที่ห้อยลงมาจากทั้งเหนือเตาผิงแสดงข้อคิดของภาพนี้ว่า เมื่อผู้ใหญ่เป็นต้นเสียง ผู้เยาว์ย่อมขานรับ แล้วเด็ก ๆ (ในครอบครัวนี้) จะโตไปเป็นคนแบบไหนเล่า ในเมื่อพ่อแม่ของพวกเขาเป็นตัวอย่างในทางที่ผิดแบบนี้)

(Rijksmuseum, 2020m)

ภาพที่ 8

Johannes Vermeer, The Milkmaid, c. 1660

คำบรรยายภาพ ของพิพิธภัณฑ์: A maidservant pours milk, entirely absorbed in her work. Except for the stream of milk, everything else is still. Vermeer took this simple everyday activity and made it the subject of an impressive painting — the woman stands like a statue in the brightly lit room. Vermeer also had an eye for how light by means of hundreds of colourful dots plays over the surface of objects.

(สาวใช้รินนมอย่างจดจ่อกับงานที่ทำอยู่ นอกจากนมที่ไหลรินเป็นสายแล้ว สิ่งอื่นในภาพล้วนหยุดนิ่ง เฟอ์เมียร์เลือกกิจกรรมพื้น ๆ ในชีวิตประจำวันนี้ขึ้นมา และทำให้เป็นหัวข้องานจิตรกรรมอันน่าประทับใจซึ่งก็คือ ภาพหญิงสาวผู้ยืนตระหง่านราวอนุสาวรีย์กลางห้องอันสว่างไสว นอกจากนี้เฟอ์เมียร์ยังสังเกตเห็น (และถ่ายทอด) วิธีที่แสงตกกระทบบนวัตถุเป็นจุดสีสดใสบนรอยอีกด้วย)

(Rijksmuseum, 2020n)

ภาพที่ 9

Johannes Vermeer, Woman Reading a Letter, c. 1663

คำบรรยายภาพของพิพิธภัณฑ์: Enjoying a quiet, private moment, this young woman is absorbed in reading a letter in the morning light. She is still wearing her blue night jacket. All of the colours in the composition are secondary to its radiant lapis lazuli blue. Vermeer recorded the effects of light with extraordinary precision. Particularly innovative is his rendering of the woman's skin with pale grey, and the shadows on the wall using light blue.

(หญิงสาวผู้นี้กำลังจดจ่อกับการอ่านจดหมายใต้แสงเช้า อิมเมจไปกับช่วงเวลาอันเงียบสงัดเป็นส่วนตัว เธอยังสวมเสื้อคลุมสำหรับใส่เข้านอนสีฟ้า ทุกสีในองค์ประกอบภาพนี้มีความสำคัญเป็นรองสีฟ้าลาซูลิที่สว่างสดใส เพอร์เมียร์บันทึกปรากฏการณ์ของแสงได้แม่นยำอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการคิดค้นวิธีให้แสงและเงาผิวหญิงสาวด้วยสีเทาจาง และลงเงาบนผนังด้วยสีฟ้าอ่อน)

(Rijksmuseum, 2020t)

ภาพที่ 10

Jan Asselijn, The Threatened Swan, c. 1650

คำบรรยายภาพของพิพิธภัณฑ์: A swan fiercely defends its nest against a dog. In later centuries this scuffle was interpreted as a political allegory: the white swan was thought to symbolize the Dutch statesman Johan de Witt (assassinated in 1672) protecting the country from its enemies. This was the meaning attached to the painting when it became the very first acquisition to enter the Nationale Kunstgalerij (the forerunner of the Rijksmuseum) in 1880.

(หงส์ปกป้องรังของมันจากสุนัขอย่างดุร้าย ในหลายศตวรรษต่อมา การต่อสู้ชนิดนี้นับว่าถูกตีความด้วยนัยยะทางการเมือง หงส์ขาวถูกตีความว่าเป็นภาพแทนของโยฮัน เดอ วิท รัฐบุรุษชาวดัตช์ (ถูกลอบสังหาร ค.ศ. 1672) ที่ปกป้องประเทศจากศัตรู ความหมายนี้เชื่อมโยงกับชิ้นงานเนื่องจากมันเป็นผลงานจิตรกรรมชิ้นแรกสุดที่หอศิลป์แห่งชาติ (คำเรียกไรต์มิวเซียมในยุคบุกเบิก) จัดซื้อใน ค.ศ. 1880)

(Rijksmuseum, 2020p)

ภาพที่ 11

Jacob Isaacksz van Ruisdael, The Windmill at Wijk bij Duurstede, c. 1668 - c. 1670

คำบรรยายภาพของพิพิธภัณฑ: The windmill rises up majestically, defying the dark rain clouds and overshadowing the castle and the church of Wijk bij Duurstede. The River Lek flows in the foreground. This painting is world famous, and rightly so. In this impressive composition, Ruisdael united all the typical Dutch elements — the low-lying land, the water and the expansive sky — manipulating them to converge on the equally characteristic Dutch windmill.

(กังหันลมหมุนขึ้นอย่างสง่างาม ทำลายเมฆฝนทะมึน และเงื้อมเงาทาบปราสาทและโบสถ์แห่งไวค์ ไบ ดูร์สเตเดอ ที่ระยะหน้าของภาพมีแม่น้ำเลคไหลผ่าน ผลงานจิตรกรรมชิ้นนี้มีชื่อเสียงระดับโลก และควรค่าอย่างยิ่งกับชื่อเสียงนั้น ด้วยการจัดองค์ประกอบภาพอันน่าประทับใจ เราได้สังเกตเห็นลักษณะของความเป็นดัตช์ทั้งหมดมารวมกัน ไม่ว่าจะเป็นราบลุ่มต่ำ น้ำ และท้องฟ้าแผ่กว้าง แล้วจัดองค์ประกอบให้ทั้งสามสิ่งไปบรรจบกันที่กังหันลมแบบดัตช์ ซึ่งก็เป็นอีกหนึ่งในสัญลักษณ์ของดัตช์เช่นกัน)

หมายเหตุ - ในคำบรรยายภาษาดัตช์ใช้คำว่าว่า Hollandse molen (Dutch windmill) แปลว่า กังหันลมแบบดัตช์ ซึ่งตรงกับชิ้นงาน ส่วนในฉบับภาษาอังกฤษใช้คำว่า watermill ซึ่งแปลว่าระหัดวิดน้ำ กังหันลมแบบดัตช์เป็นกังหันลมที่เปลี่ยนพลังงานลมไปเดินเครื่องจักรประเภทอื่น เช่น เครื่องโม่แป้ง

(Rijksmuseum, 2020q)

ภาพที่ 12

Rembrandt van Rijn, Portrait of Marten Soolmans, 1634

คำบรรยายภาพของพิพิธภัณฑ์: Marten and Oopjen are the only couple that Rembrandt painted life-size, standing, and at full-length. Marten's father came to Amsterdam from Antwerp as a Protestant refugee. He made his fortune as the owner of a sugar refinery. Marten married Oopjen in 1633. He was 20 and a law student, ready for a career in politics. Sadly, he died a mere eight years later.

(มาร์เตินและโอปเจินเป็นคู่แต่งงานเพียงคู่เดียวที่เรมбранท์วาดภาพในขนาดเท่าจริง ในทำนองเต็มตัว บิดาของ มาร์เตินย้ายจากแอนต์เวิร์ปมายังอัมสเตอร์ดัมในฐานะผู้ลี้ภัยชาวโปรเตสแตนต์ เขาก่อร่างสร้างตัวจากการเป็นเจ้าของธุรกิจโรงงานน้ำตาล มาร์เตินแต่งงานกับโอปเจินใน ค.ศ. 1633 ขณะนั้นเขามีอายุ 20 ปี และเป็น นักศึกษาวิชากฎหมายผู้มีอนาคตในเส้นทางการเมือง น่าเศร้าที่เขาเสียชีวิตหลังจากแต่งงานได้เพียง 8 ปี)

(Rijksmuseum, 2020h)

ภาพที่ 13

Rembrandt van Rijn, Portrait of Oopjen Coppit, 1634

คำบรรยายภาพของพิพิธภัณฑ์: Oopjen was the eldest of three daughters of an old, affluent Amsterdam family. She sat to Rembrandt one year after her wedding with Marten. She was 23, and pregnant with her first child. The marriage represented an alliance between an established family and one of newcomers. This was celebrated with the commission of monumental likenesses from the city's leading portraitist, namely Rembrandt van Rijn

(โอปเจนเป็นบุตรสาวคนโต จากบุตรสาวสามคนของตระกูลเก่าแก่และมั่งคั่งในอัมสเตอร์ดัม เธอเป็นแบบให้เรมบรานท์ (วาดภาพนี้) ภายหลังแต่งงานกับมาร์เตินได้หนึ่งปี ขณะนั้นเธออายุ 23 ปี และกำลังตั้งครรภ์บุตรคนแรก การสมรสของเธอแสดงถึงพันธมิตรระหว่างตระกูลเก่าแก่และตระกูลของผู้มาใหม่ การสมรสนี้เฉลิมฉลองด้วยการว่าจ้างจิตรกรผู้มีชื่อเสียงโด่งดังและมีฝีมือลำดับต้นๆ ด้านการวาดภาพบุคคลของเมือง (อัมสเตอร์ดัม) ซึ่งก็คือเรมบรานท์ ฟาน ไรน์ ให้วาดภาพบุคคลทั้งคู่ไว้เป็นอนุสรณ์)

(Rijksmuseum, 2020i)

ภาพที่ 14

Rembrandt van Rijn, Isaac and Rebecca, Known as 'The Jewish Bride', c. 1665 - c. 1669

คำบรรยายภาพของพิพิธภัณฑ์: It was common for people to have themselves portrayed as historical personages. This man and woman chose the loving biblical couple Isaac and Rebecca. Rembrandt veered from the conventional by representing the pair in an intimate and private moment, and by using a thick, impasto manner of painting. He subsequently worked the paint with palette knife to create a glittering, sculptural sense of relief.

(การวาดภาพตนเองเป็นบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์เป็นเรื่องปกติในยุคสมัยนั้นชายหญิงคู่นี้เลือกสวมบทบาทอิสอัคและเรเบคkah คู่รักจากพระคัมภีร์ไบเบิล เรมบรานท์ปรับเปลี่ยนภาพนี้จากวิถีนิยมในสมัยนั้นด้วยการนำเสนอคู่รักในช่วงเวลาใกล้ชิดและเป็นส่วนตัว รวมทั้งยังใช้วิธีการสีซ้อนทับกันเป็นชั้นหนา นอกจากนี้เขายังใช้เกรียงในการลงสีภาพเป็นชั้น ๆ เพื่อสร้างความเป็นมวลนูนคล้ายงานประติมากรรมนูนต่ำให้กับภาพ)
(Rijksmuseum, 2020d)

ภาพที่ 15

Rembrandt van Rijn, Night Watch, 1642

คำบรรยายภาพของพิพิธภัณฑ์: Rembrandt's largest, most famous canvas was made for the Arquebusiers guild hall. This was one of several halls of Amsterdam's civic guard, the city's militia and police. Rembrandt was the first to paint figures in a group portrait actually doing something. The captain, dressed in black, is telling his lieutenant to start the company marching. The guardsmen are getting into formation. Rembrandt used the light to focus on particular details, like the captain's gesturing hand and the young girl in the foreground. She was the company mascot. The nickname Night Watch originated much later, when the painting was thought to represent a nocturnal scene.

(ผลงานจิตรกรรมบนผืนผ้าใบที่ใหญ่ที่สุดและมีชื่อเสียงที่สุดของเรมбранท์ขึ้นชื่อว่าขึ้นเพื่อประดับในโรงที่ทำการของกิลด์อาร์คิวเซียร์ ซึ่งเป็นหนึ่งในที่ทำการของทหารรักษากาญจน์ ทหารกองหนุนประจำเมือง และตำรวจเมืองอัมสเตอร์ดัม เรมбранท์เป็นจิตรกรคนแรกที่วาดบุคคลในภาพเหมือนบุคคลแบบหมู่ให้ทำกิจกรต่าง ๆ ผู้นำกองทหารรักษากาญจน์ยศร้อยเอกซึ่งสวมชุดสีดำกำลังบอกให้ร้อยโทของตนให้เริ่มสวนสนาม ทหารรักษากาญจน์คนอื่น ๆ กำลังจัดรูปขบวน เรมбранท์ใช้แสงเพื่อดึงความสนใจเฉพาะจุด ไม่ว่าจะเป็นมือที่กำลังออกคำสั่งของผู้กองและหญิงสาวที่อยู่ในระยะหน้าของภาพ เธอคือสัญลักษณ์นำโชคของกองทหาร ชื่อเล่นในทวอท์ของภาพตั้งขึ้นภายหลังจากนั้นมาก เนื่องจากมีความเห็นว่าผลงานจิตรกรรมชิ้นนี้น่าจะนำเสนอจากกลางคืน) (Rijksmuseum, 2020g)

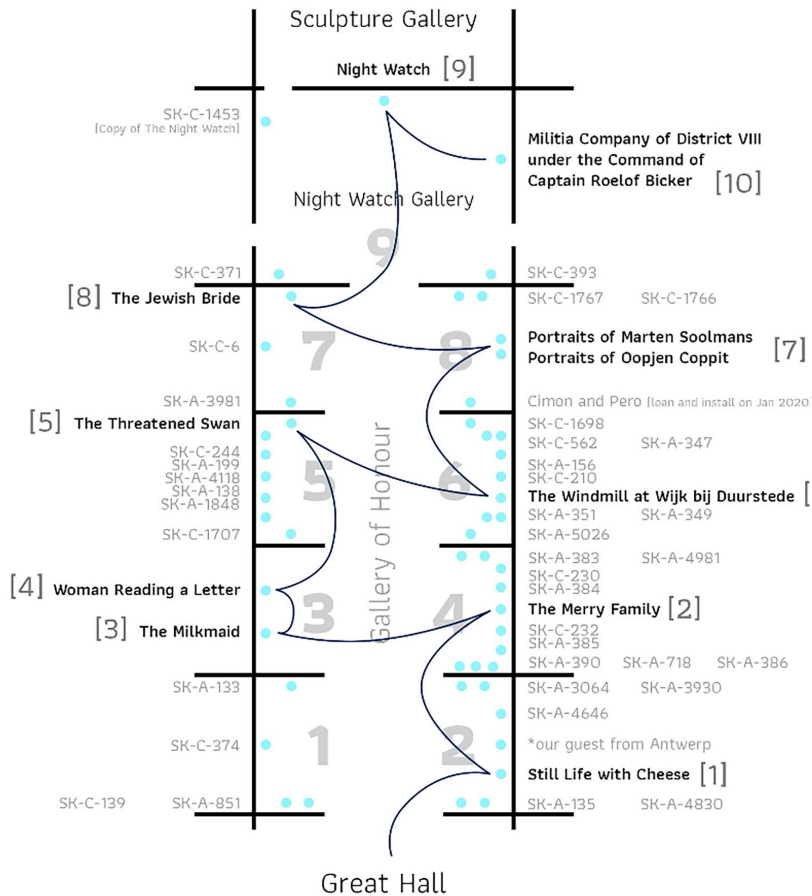
ภาพที่ 16

Bartholomeus van der Helst, Militia Company of District VIII under the Command of Captain Roelof Bicker, c. 1640 - c. 1643

คำบรรยายภาพของพิพิธภัณฑ์: This civic guard painting is a substantial 7.5 metres wide and almost filled an entire wall in the large hall of the Kloveniersdoelen. Van der Helst did not line up the thirty militiamen in a static row, but positioned the ones with the lightest coloured clothing in the front at regular intervals. The painter included himself in the group, at the far left.

(ภาพทหารรักษากรณีประจำเมืองขึ้นนี้มีความกว้างถึง 7.5 เมตร และกินพื้นที่เกือบจะเต็มโด่งหลักของโดลเฟอเนียร์ดูเลน ฟาน เดอ เฮลสท์ไม่ได้ให้ทหารกองหนุนทั้งสามสิบนายยืนเรียงแถวเป็นหน้ากระดาน แต่กลับจัดทหารที่สวมเสื้อผ้าสีอ่อนที่สุดให้ยืนเป็นช่วง ๆ ในระยะหน้า และจิตรกรวาดตนเองรวมเข้าไปในกลุ่มทหารด้วย โดยอยู่ในตำแหน่งซ้ายมือสุดของภาพ)

(Rijksmuseum, 2020f)

ภาพที่ 17

ภาพร่างแผนผังของแกลเลอรีฟลอเนอร์และไนท์วอตช์แกลเลอรี แสดงตำแหน่งและลำดับของสิ่งจัดแสดงที่อยู่ในรายการนำชมของพิพิธภัณฑ์

จุดแทนตำแหน่งของสิ่งจัดแสดง ภาพที่อยู่นอกการนำชมแทนด้วยเลขทะเบียนวัตถุ ภาพที่อยู่ในรายการนำชมแทนด้วยชื่อ ตัวเลขที่อยู่ในเครื่องหมาย () แสดงลำดับของสิ่งจัดแสดงในรายการนำชม เมื่อนับภาพ Still Life with Cheese เป็นลำดับที่ 1

โดยในบทความนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาเพียงคำบรรยายของผลงานจิตรกรรมทั้ง 11 ชิ้น (ลำดับที่ 2-11, ลำดับที่ 8 เป็นภาพคู่) ในรายการนำชมเท่านั้น ผู้วิจัยได้ทำภาพร่างแผนผัง (ภาพที่ 6) เฉพาะส่วนของแกลเลอรี่ออฟฟิซและในทวอท์แกลเลอรี่จากแผนผังในระบบนำชมเสมือนจริง Masterpieces Up Close ของทางพิพิธภัณฑ์เพื่อแสดงตำแหน่งของสิ่งจัดแสดงโดยจุดในภาพแทนตำแหน่งชิ้นงาน ภาพที่อยู่ในรายการนำชมจะแสดงด้วยชื่อพร้อมกำกับหมายเลขลำดับ (โดยนับภาพ Still Life with Cheese เป็นลำดับที่ 1 และในส่วนวิเคราะห์จะเรียงตามลำดับนี้) ภาพที่อยู่นอกรายการนำชมจะแสดงด้วยเลขทะเบียนวัตถุ ในภาพร่างได้ระบุหมายเลขของห้องเวียงเพิ่มเติมขึ้นมา โดยนับห้องแรกทางซ้ายมือ เมื่อเข้าจากทางเข้าฝั่งเกรทฮอลล์เป็นห้องที่ 1 และให้ในทวอท์แกลเลอรี่ซึ่งอยู่สุดโง่งเป็นห้องที่ 9

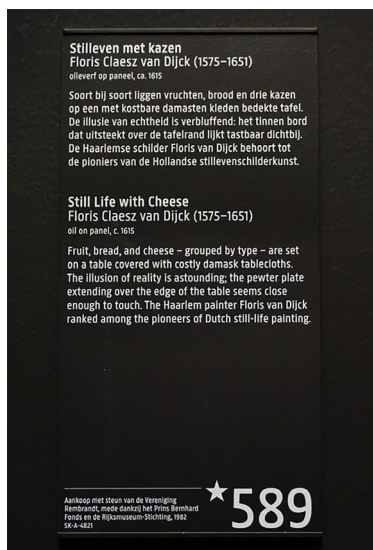
ผลงานจิตรกรรมที่อยู่ในรายการนำชมทั้ง 11 ชิ้นเป็นผลงานที่สร้างขึ้นในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 17 ประกอบด้วย

- ภาพเหมือนบุคคล (Portrait Painting) 5 ชิ้น ได้แก่ Portrait of Marten Soolmans, Portrait of Oopjen Coppit, Jewish Bride, Night Watch และ Militia Company of District VIII under the Command of Captain Roelof Bicker
- ภาพชีวิตประจำวัน (Genre Painting) 3 ชิ้น ได้แก่ The Merry Family, The Milkmaid และ Woman Reading a Letter
- ภาพทิวทัศน์ (Landscape) 1 ชิ้น ได้แก่ The Windmill at Wijk bij Duurstede
- ภาพสัตว์ (Animal Painting) 1 ชิ้น ได้แก่ The Threatened Swan
- ภาพหุ่นนิ่ง (Still Life) 1 ชิ้น ได้แก่ Still Life with Cheese

3 รูปแบบของคำบรรยายภาพในพิพิธภัณฑ์ศิลปะ จากกรณีศึกษาไรค์มิวเซียม

คำบรรยายภาพที่ติดตั้งในพื้นที่จัดแสดงของไรค์มิวเซียมมีทั้งหมด 2 ภาษา^{*} คือ ภาษาดัตช์ ซึ่งเป็นภาษาราชการ และภาษาอังกฤษ โดยในบทความนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์จากข้อมูลภาษาอังกฤษเท่านั้น

* ในแอปพลิเคชันของพิพิธภัณฑ์ได้จัดทำเสียงบรรยายและคำบรรยายเพิ่มเติมเป็น 9 ภาษา (ในปี ค.ศ.2020) คือ ดัตช์ อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน สเปน ญี่ปุ่น อิตาลี รัสเซีย และจีนแมนดาริน

ภาพที่ 18

ป้ายบรรยายของภาพ Still Life with Cheese

ข้อมูลในป้ายคำบรรยายแบ่งเป็น 3 ส่วนหลัก ดังปรากฏในตัวอย่าง (ภาพที่ 18) ได้แก่

1. ส่วนให้ข้อมูลทั่วไปของสิ่งจัดแสดง ในกรณีของงานจิตรกรรมจะประกอบไปด้วย ชื่อภาพ ชื่อศิลปิน ช่วงเวลาที่ศิลปินมีชีวิตอยู่ เทคนิค และปีที่สร้างผลงาน
2. ส่วนคำบรรยายสิ่งจัดแสดง ส่วนนี้เป็นส่วนที่ผู้วิจัยศึกษา
3. ส่วนข้อมูลเชิงงานพิพิธภัณฑ์ของวัตถุจัดแสดง เช่น เลขทะเบียนวัตถุ ที่มาของสิ่งจัดแสดงว่าได้รับบริจาค ยืม หรือประมูลมาในปีใด เป็นสมบัติของพิพิธภัณฑ์หรือองค์กรใด และหากวัตถุจัดแสดงชิ้นนั้นมีคำบรรยายเพิ่มเติมในแอปพลิเคชันนำชมของพิพิธภัณฑ์ดังในภาพที่นำมาเป็นตัวอย่าง ก็จะมีสัญลักษณ์ดาวห้าแฉกและหมายเลขรหัสภาพ (ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับเลขทะเบียนวัตถุ) ให้ผู้เข้าชมใช้ค้นหา โดยข้อมูลส่วนนี้จะแยกออกมาไว้ที่ส่วนท้ายสุดของป้ายคำบรรยาย

จากการศึกษา พบว่าภาษาอังกฤษที่ใช้ในคำบรรยายภาพมีลักษณะกึ่งแบบแผน (Informal Language) รูปประโยคไม่ซับซ้อน มักใช้ประโยคความเดียวเป็นหลัก ในกรณีที่ต้องการขยายความหรือต้องการสร้างความต่อเนื่องของเนื้อความจึงใช้ประโยคความรวมและประโยคความซ้อน ใช้ศัพท์เฉพาะและศัพท์เทคนิคแต่น้อยเพื่อให้ผู้ชมที่เป็นบุคคลทั่วไปสามารถเข้าใจสารที่ต้องการจะสื่อได้โดยง่าย

ผู้วิจัยพบว่าในผลงานจิตรกรรมทั้ง 11 ชิ้นที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างศึกษามีรูปแบบการเขียนคำบรรยายที่มีรูปแบบให้ข้อมูล คำบรรยายเสริมสร้างสุนทรียะ คำบรรยายที่มีรูปแบบนำสายตา และคำบรรยายที่มีรูปแบบสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ชม โดยในหนึ่งชุดคำบรรยายอาจมีรูปแบบที่ใช้ร่วมกันมากกว่า 1 แบบ

3.1 คำบรรยายภาพที่มีรูปแบบให้ข้อมูล (Informative Form)

คำบรรยายภาพที่มีรูปแบบให้ข้อมูล เป็นรูปแบบการเขียนคำบรรยายที่พื้นฐานที่สุด มีลักษณะมุ่งให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งจัดแสดงเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็นการอธิบายบริบทของภาพเพื่อเสริมความเข้าใจ การให้ข้อมูลภูมิหลังของศิลปิน สถานที่ หรือตัวแบบในภาพ ข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิคที่ศิลปินใช้ และการอธิบายสัญลักษณ์หรือตีความความหมายของภาพ ชุดคำที่ใช้และวิธีนำเสนอไม่ได้สร้างความรู้สึกจริงจังอย่างคำอธิบายหรือคำบรรยายภาพในงานเขียนเชิงวิชาการเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ศิลปะ แต่เน้นการเล่าเรื่องราวเพื่อเสริมความเข้าใจของผู้ชมไม่ว่าจะเกี่ยวกับตัวภาพเอง หรือบริบทของภาพนั้น

การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งที่อยู่ในภาพและบริบทของภาพ พบในคำอธิบายภาพ The Merry Family (ภาพที่ 7) Woman Reading a Letter (ภาพที่ 9) The Threatened Swan (ภาพที่ 10) The Windmill at Wijk bij Duurstede (ภาพที่ 11) Jewish Bride (ภาพที่ 14) Night Watch (ภาพที่ 15) และ Militia Company of District VIII under the Command of Captain Roelof Bicker (ภาพที่ 16) เช่น คำบรรยายภาพ Woman Reading a Letter ที่อธิบายถึงช่วงเวลาซึ่งสัมพันธ์กับชุดของบุคคลในภาพว่า "... This young woman is absorbed in reading a letter in the morning light. She is still wearing her blue night jacket."

การให้ข้อมูลภูมิหลังของศิลปิน พบในคำอธิบายภาพ Still Life with Cheese (ภาพที่ 6) The Milkmaid (ภาพที่ 8) และ Portraits of Oopjen Coppit (ภาพที่ 13) โดยคำบรรยายภาพ The Milkmaid มีลักษณะการบรรยายที่แฝงการชื่นชมศิลปินร่วมด้วย ดังข้อความว่า "Vermeer took this simple everyday activity and made it the subject of an impressive painting"

การให้ข้อมูลพื้นหลังของสถานที่หรือตัวแบบในภาพ พบในคำอธิบายภาพ The Windmill at Wijk bij Duurstede (ภาพที่ 11) Portraits of Marten Soolmans (ภาพที่ 12) และ

Portraits of Oopjen Coppit (ภาพที่ 13) เช่น คำบรรยายภาพ The Windmill at Wijk bij Duurstede ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้างและสถานที่ในภาพ ดังคำบรรยาย “The windmill rises up majestically, defying the dark rain clouds and overshadowing the castle and the church of Wijk bij Duurstede. The River Lek flows in the foreground.”

การอธิบายเกี่ยวกับเทคนิคที่ศิลปินใช้ พบในคำอธิบายภาพ The Milkmaid (ภาพที่ 8) Woman Reading a Letter (ภาพที่ 9) โดยเฟอร์เมียร์ Jewish Bride (ภาพที่ 14) Night Watch (ภาพที่ 15) โดยเรมбранท์ และ Militia Company of District VIII under the Command of Captain Roelof Bicker (ภาพที่ 16) โดยฟาน เดอ เฮลสท์ เพื่อนำเสนอเทคนิคการสร้างสรรค์งานที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของศิลปิน เช่นในคำบรรยายภาพของเฟอร์เมียร์เน้นย้ำถึงเทคนิคการใช้แสงเป็นพิเศษ ไม่ว่าจะเป็น “Vermeer also had an eye for how light by means of hundreds of colourful dots plays over the surface of objects.” จากภาพ The Milkmaid หรือ “All of the colours in the composition are secondary to its radiant lapis lazuli blue” และ “Particularly innovative is his rendering of the woman’s skin with pale grey, and the shadows on the wall using light blue.” จากภาพ Woman Reading a Letter ในขณะที่ภาพ Jewish Bride ของเรมбранท์นั้น ใช้การอธิบายเทคนิคที่ทำให้ภาพโดดเด่นกระทั่งได้รับเลือกเข้ามาอยู่ในรายการนำชมผลงานขึ้นเด่น ดังประโยคว่า

“... Rembrandt veered from the conventional by representing the pair in an intimate and private moment, and by using a thick, impasto manner of painting. He subsequently worked the paint with palette knife to create a glittering, sculptural sense of relief.”

ข้อความข้างต้นอธิบายความโดดเด่นและสิ่งที่แตกต่างจากภาพคู่อื่น ๆ ทั้งรูปแบบการนำเสนอภาพที่มีความใกล้ชิดเป็นส่วนตัว และงานเทคนิคซึ่งใช้สีที่หนา เกิดจากการที่ศิลปินใช้เกรียงในการทำงานร่วมกับพู่กัน สร้างลักษณะที่เป็นมวลูนูนขึ้นมาคล้ายงานประติมากรรม

ส่วนในภาพ Militia Company of District VIII under the Command of Captain Roelof Bicker (ภาพที่ 16) แม้ไม่ได้เน้นย้ำถึงเทคนิคเฉพาะตัวของศิลปิน แต่ก็อธิบายถึงวิธีการที่ศิลปินใช้ในการสร้างความน่าสนใจให้ภาพด้วยการให้ทหารรักษากรณีสวมชุดสีอ่อนเย็น

อยู่ในระยะหน้า และไม่ได้ให้ทหารทุกคนยืนเรียงกันอย่างมีระเบียบเป็นแถวเดียว ดังคำอธิบายว่า

“... Van der Helst did not line up the thirty militiamen in a static row, but positioned the ones with the lightest coloured clothing in the front at regular intervals.”

การตีความหมาย พบในคำบรรยายภาพ The Threatened Swan (ภาพที่ 10) โดยอธิบายถึงการตีความความหมายแฝงในภาพที่สร้างขึ้นในภายหลังว่า

“... In later centuries this scuffle was interpreted as a political allegory: the white swan was thought to symbolize the Dutch statesman Johan de Witt (assassinated in 1672) protecting the country from its enemies. ...”

คำบรรยายดังกล่าวทำให้แม้ผู้เข้าชมจะไม่มีความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ดัตช์ ไม่รู้จักโยฮาน เดอวิทที่ถูกกล่าวถึงในภาพ แต่ก็สามารถเข้าใจบริบทและความหมายที่ถูกแทรกขึ้นมาได้

3.2 คำบรรยายภาพที่มีรูปแบบเสริมสร้างสุนทรียะ (Aesthetic Form)

คำบรรยายภาพที่มีรูปแบบเสริมสร้างสุนทรียะ มีลักษณะการใช้คำที่สร้างความเชื่อมโยงระหว่างภาพกับประสบการณ์ทางผัสสะของผู้ชม หรืออธิบายความงามของภาพว่าเหตุใดคนหมู่่มากหรือผู้ที่ร่วมสมัยกับศิลปินผู้วาดภาพจึงเห็นพ้องต้องกันว่าภาพนี้เป็นภาพที่มีความงาม ซึ่งคำบรรยายภาพที่มีรูปแบบเสริมสร้างสุนทรียะนี้อาจมีการบรรยายสิ่งที่อยู่ในภาพเพื่อเสริมความด้วย

การใช้คำสร้างความเชื่อมโยงระหว่างภาพกับประสบการณ์ทางผัสสะของผู้ชม พบในคำบรรยายภาพ Still Life with Cheese (ภาพที่ 6) การที่เน้นไปที่การสัมผัส ทั้งการบรรยายลักษณะของผ้าปูโต๊ะว่าเป็น “costly damask tablecloths” ซึ่งผ้าดามาสก์เป็นผ้าทอยกดอกที่เห็นลายนูนได้ทั้งสองฝั่งของผ้า มีราคาแพง และการอธิบายถึงจานพิวเตอร์ (Pewter) ว่า “seems close enough to touch” ซึ่งสร้างความรู้สึกกว่าจานโลหะในภาพที่วางล้าขอบโต๊ะออกมานั้นใกล้ผู้ชมยิ่งขึ้นอีก

ในภาพ The Merry Family (ภาพที่ 7) คำบรรยายได้สร้างความเชื่อมโยงระหว่างภาพกับประสบการณ์ทางผัสสะโดยเน้นไปที่การได้ยิน ดังคำบรรยายว่า

“This boisterous family is making a lot of noise: the father sings at the top of his lungs while raising a glass; the mother and grandmother chime in; and the children are either blowing into a wind instrument or smoking a long pipe. ...”

คำบรรยายนี้อธิบายเสียงที่เกิดขึ้นในภาพทั้งหมด โดยเริ่มจากเน้นย้ำความวุ่นวายของครอบครัวนี้ โดยใช้คำว่า Boisterous แสดงถึงเสียงดังมากกว่าปกติ ทั้งพ่อที่ร้องเพลงดังสุดเสียง แม่และย่าที่ประสานเสียง รวมทั้งเด็ก ๆ ในภาพที่เป่าเครื่องดนตรี คำบรรยายนี้มีลักษณะนำสายตาไปด้วย ซึ่งเมื่อผู้ชมกวาดสายตาไปตามลำดับ (ภาพที่ 19) จากพ่อ (1) ที่อยู่ด้านซ้ายของภาพไปยังแม่ ย่า (2) และเด็ก ๆ (3) ที่อยู่ลำดับถัดออกไปทางขวา ก็สร้างเสียงขึ้นในใจตามไปด้วย และทำให้เกิดความรู้สึกว่าภาพนี้มีความวุ่นวายอีกที ทั้งทางการมองเห็นและการได้ยิน นอกจากนี้ ยังเป็นที่น่าสนใจว่าลำดับการนำสายตา นอกจากจะสร้างทิศทางการช้ายไปขวาแล้ว ยังผูกโยงกับลำดับความสำคัญของบุคคลในครอบครัวที่แฝงลักษณะปิศาจปโตโยของสังคมในอดีตอีกด้วย

ภาพที่ 19

ภาพ The Merry Family ที่แสดงลำดับบุคคลตามคำบรรยายภาพ

ภาพ Militia Company of District VIII under the Command of Captain Roelof Bicker (ภาพที่ 16) มุ่งสร้างความประทับใจต่อภาพโดยอาศัยประสบการณ์ทางผัสสะด้านการมองเห็น ดังคำอธิบายว่า “This civic guard painting is a substantial 7.5 metres wide and almost filled an entire wall in the large hall of the Kloveniersdoelen” ซึ่งสร้างความรู้สึกว่ภาพนี้มีความอลังการมากขึ้น โดยการอธิบายว่าภาพนี้มีความกว้างถึง 7.5 เมตร และใหญ่โตจนเกือบเต็มโถงหลักของโคลเฟเนียร์ดูเลน (Kloveniersdoelen) ซึ่งเป็นอาคารในสนามยิงปืนของทหารรักษาการณ์ประจำเมืองอัมสเตอร์ดัม ปัจจุบันภาพนี้ติดตั้งไว้ในไนท์วอล์กแกลเลอรี บนผนังทางขวามือของภาพไนท์วอล์ก (ภาพที่ 6 และ ภาพที่ 20) ทำให้ความใหญ่โตของห้องจัดแสดงและผนังซึ่งมีความสูงจากพื้นถึงเพดานมากข่มขนาดของภาพจนผู้ชมอาจไม่รู้สึถึงความอลังการของภาพมากเท่าการติดตั้งในอาคารเดิม คำบรรยายที่

ภาพที่ 20

ผนังทางของของไนท์วอล์กแกลเลอรี จัดแสดงภาพ Militia Company of District VIII under the Command of Captain Roelof Bicker

ชี้ให้เห็นถึงขนาดอันใหญ่โตของภาพนี้จึงมีส่วนช่วยได้มากทีเดียว

การอธิบายความงาม พบในคำบรรยายภาพ The Milkmaid (ภาพที่ 8) Woman Reading a Letter (ภาพที่ 9) และ The Windmill at Wijk bij Duurstede (ภาพที่ 10) ซึ่งในภาพหลังนี้มีคำบรรยายว่า

“... This painting is world famous, and rightly so. In this impressive composition, Ruisdael united all the typical Dutch elements — the low-lying land, the water and the expansive sky — manipulating them to converge on the equally characteristic Dutch watermill.”

คำบรรยายนี้อธิบายสิ่งที่แสดงถึงความเป็นดัตช์เอาไว้ ซึ่งอาจเป็นเหตุผลที่ทำให้ภาพนี้อยู่ในรายการนำชม อธิบายถึงความงามของส่วนประกอบในภาพ ซึ่งนำไปสู่การสนับสนุนข้อความว่าภาพนี้มีชื่อเสียงระดับโลกและสมควรที่จะมีชื่อเสียงเช่นนั้นด้วย

3.3 คำบรรยายภาพที่มีรูปแบบนำสายตา (Guiding Form)

คำบรรยายภาพที่มีรูปแบบนำสายตา จะมีลักษณะการบรรยายที่กล่าวถึงสิ่งที่อยู่ในภาพอย่างมีลำดับแบบแผนให้มองตาม มักใช้ในภาพที่มีขนาดใหญ่ หรือมีสิ่งที่ปรากฏในภาพจำนวนมาก ซึ่งอาจทำให้ผู้ชมละลานตาจนเลือกไม่ได้ว่าจะเริ่มดูจากจุดไหนก่อน หรือในภาพนั้นอาจมีจุดเล็กๆ ที่น่าสนใจที่ภัณฑารักษ์ต้องการชี้ให้ผู้ชมได้เห็น

คำบรรยายที่มีรูปแบบสร้างลำดับสายตา พบในคำบรรยายภาพ The Merry Family (ภาพที่ 7) และ Night Watch (ภาพที่ 15) ซึ่งทั้งสองภาพเป็นภาพที่มีขนาดใหญ่ และมีสิ่งที่ปรากฏในภาพเป็นจำนวนมาก โดยผู้วิจัยได้อธิบายถึงการนำสายตาในภาพ The Merry Family ร่วมไปในหัวข้อ 3.2 แล้ว ส่วนในภาพ Night Watch ภัณฑารักษ์ได้สร้างลำดับของการมองดังกล่าว (ภาพที่ 21) นี้

“... The captain, dressed in black, is telling his lieutenant to start the company marching. The guardsmen are getting into formation. Rembrandt used the light to focus on particular details, like the captain’s gesturing hand and the young girl in the foreground. She was the company mascot. ...”

ภาพที่ 21

ภาพ Night Watch ที่แสดงลำดับบุคคลตามคำบรรยายภาพ

โดยเริ่มจากผู้นำทหารรักษาการณ์ศร่อยแอกและร้อยโทซึ่งอยู่ด้านหน้าสุดของกลุ่มคน ไต่ ย้อนไปหาเหล่าทหารรักษาการณ์ที่อยู่ด้านหลัง จากนั้นจึงกลับมาที่หญิงสาวในชุดสีอ่อนที่ อยู่ทางซ้ายของรูป เมื่อมองภาพตามลำดับแล้วพบว่าเส้นสายตามีลักษณะคล้ายกันหอย สันนิษฐานว่าอาจเป็นความตั้งใจของภัณฑารักษ์ที่ต้องการสร้างองค์ประกอบศิลป์ใหม่ซ้อน ลงไปในองค์ประกอบศิลป์ที่มีอยู่แต่เดิม ไม่เช่นนั้นก็เป็นการล้อมกรอบความสนใจให้อยู่ใน บริเวณที่มีแสงสว่างของภาพ นอกจากนี้ ในคำบรรยายยังได้อธิบายถึงเทคนิคที่ศิลปินใช้ในการ ลงรายละเอียดในภาพด้วย

คำบรรยายที่ชี้จุดที่น่าสนใจ พบในคำบรรยายภาพ The Merry Family (ภาพที่ 7) และ Militia Company of District VIII under the Command of Captain Roelof Bicker (ภาพที่ 16) ซึ่งในภาพหลังนั้นระบุตำแหน่งที่ศิลปินวาดตนเองแทรกไว้ในภาพ ในคำ บรรยายว่า “The painter included himself in the group, at the far left.”

3.4 คำบรรยายภาพที่มีรูปแบบสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ชม (Audience-engaging Form)

คำบรรยายภาพที่มีรูปแบบสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ชม มักมีลักษณะการใช้คำถามเพื่อชวน ให้ผู้ชมได้ใช้ความคิดเกี่ยวกับภาพนั้น แสดงความคิดเห็น หรือตีความภาพ ซึ่งกระตุ้นให้ผู้ ชมนึกคิดต่อ รวมทั้งมีลักษณะการใช้คำกระตุ้นให้เกิดการเปรียบเทียบระหว่างสิ่งที่อยู่ในคำ บรรยายและประสบการณ์ของผู้ชม

คำบรรยายที่มีการใช้คำถาม พบในคำบรรยายภาพ The Merry Family (ภาพที่ 7) โดย เชื่อมโยงกับสิ่งที่มีอยู่ในภาพ

“... The note hanging from the mantelpiece gives away the moral of the sto- ry: ‘As the old sing, so shall the young twitter.’ What will become of the children if their parents set the wrong example?”

นอกจากจะชี้จุดที่น่าสนใจซึ่งก็คือกระดานโน้ตในภาพ และอธิบายข้อความภาษาดัชต์ให้ผู้ ชมนเข้าใจแล้ว คำบรรยายยังชวนผู้ชมให้จินตนาการต่อจากความรุ่มรวยในภาพ (ดังที่ได้ อธิบายไปในหัวข้อ 3.2) ว่าในอนาคต เด็ก ๆ ในภาพจะเป็นอย่างไร

คำบรรยายที่มีการแสดงความคิดเห็น พบในคำบรรยายภาพ Still Life with Cheese (ภาพที่ 6) The Milkmaid (ภาพที่ 8) Woman Reading a Letter (ภาพที่ 9) The Windmill at Wijk bij Duurstede (ภาพที่ 11) The Jewish Bride (ภาพที่ 14) และ Night Watch (ภาพที่ 15) ซึ่งมักมีการใช้คำที่แสดงความคิดเห็น เช่น มีฝีมือ โด่งดัง มีชื่อเสียง แสดงความพิเศษโดดเด่น หรือแสดงความรู้สึกที่ (ผู้เขียนคำบรรยาย) มีต่อภาพ กระตุ้นให้ผู้ชมได้ใช้ความคิดว่าตนเห็นพ้องหรือเห็นแย้งจากคำบรรยายนั้น

คำบรรยายที่ใช้คำกระตุ้นให้เกิดการเปรียบเทียบระหว่างสิ่งที่อยู่ในคำบรรยายและประสบการณ์ของผู้ชม พบในคำบรรยายภาพ The Jewish Bride (ภาพที่ 14) โดยอธิบายถึงบริบทของภาพว่า “It was common for people to have themselves portrayed as historical personages.” เป็นการบอกถึงเรื่องสามัญในอดีตที่อาจเป็นเรื่องแปลกในสายตาของผู้ชมซึ่งเป็นคนในปัจจุบัน ซึ่งอาจเป็นหนึ่งในสาเหตุที่ทำให้ภาพนี้ถูกบรรจุไว้ในรายการนำชมผลงานขึ้นเด่น นอกเหนือไปจากที่เป็นผลงานของเรมбранท์ ฟาน โรน

นอกจากรูปแบบร่วมที่พบแล้ว ผู้วิจัยยังสังเกตว่าคำบรรยายของไรค์มีวเซียมมีลักษณะการใช้คำคุณศัพท์ (Adjective) และคำกริยาวิเศษณ์ (Adverb) ที่ขยายความมากกว่าปกติ (Exaggerate) เพื่อเร้าความรู้สึก และสร้างความน่าสนใจให้กับข้อความ เช่น

การกล่าวถึงความเหมือนจริงจนน่าประหลาดใจในภาพ Still Life with Cheese (ภาพที่ 6) ด้วยคำว่า astounding จากประโยค “The illusion of reality is astounding; the pewter plate extending over the edge of the table seems close enough to touch.” ที่เน้นย้ำให้รู้สึกว่ามันพิสดารที่ยื่นออกมาจากขอบโต๊ะนั้นใกล้จนผู้ชมเอื้อมไปสัมผัสได้ หรือการขยายความถึงเสียงที่ตั้งเป็นพิเศษในภาพ The Merry Family (ภาพที่ 7) ด้วยคำว่า boisterous จากประโยค

“This boisterous family is making a lot of noise: the father sings at the top of his lungs while raising a glass; the mother and grandmother chime in; and the children are either blowing into a wind instrument ...”

ที่ให้ความรู้สึกถึงเสียงดังอีกที ก็พร้อมขยายความไปอีกว่าต้นเหตุของเสียงนั้นมาจากใคร และอะไรบ้าง

การกล่าวถึงลักษณะของกังหันลมที่กำลังหมุนในภาพ The Windmill at Wijk bij Duurstede (ภาพที่ 11) ด้วยคำว่า majestically จากประโยคที่ว่า “The windmill rises up majestically, defying the dark rain clouds and overshadowing the castle and the church of Wijk bij Duurstede.” สร้างความรู้สึกยิ่งใหญ่ให้กังหันลมที่กำลังต้านเมฆฝนและชวนให้ผู้ชมหันกลับไปมองภาพประกอบการอ่าน นอกจากนี้ตัวอย่างคำบรรยายทั้งสามที่กล่าวมานี้ยังสัมพันธ์กับคำบรรยายเพื่อเสริมสร้างสุนทรียะอีกด้วย

สรุป

รูปแบบของคำบรรยายภาพในรายการนำชมผลงานจิ๋นเด่นในแกลเลอรี่ออฟออนเนอร์ทั้ง 11 ภาพมีลักษณะสอดคล้องกับตัวบ่งชี้ความแตกต่างของปีเตอร์ ฟาน เมนชีในด้านการนำเสนอความคิดเป็นจุดประสงค์หลัก การนำเสนอวัตถุจัดแสดงเป็นจุดประสงค์รอง และโดดเด่นในด้านเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศน์ วิธีการเล่าเรื่องในคำบรรยายภาพของไรค์มิวเซียมมีลักษณะร่วมกันระหว่างการเล่าด้วยมุมมองแบบภาววิสัย (Objectivity) และอัตวิสัย (Subjectivity) ซึ่งต่างจากการเล่าเรื่องในพิพิธภัณฑ์ที่ยังดำเนินการตามแนวทางทฤษฎีพิพิธภัณฑ์เดิมซึ่งใช้สิ่งจัดแสดงเป็นศูนย์กลางและเล่าเรื่องด้วยมุมมองแบบภาววิสัย โดยพบวิธีเล่าด้วยมุมมองแบบภาววิสัยในคำบรรยายภาพที่มีรูปแบบให้ข้อมูล ซึ่งมุ่งนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับภาพ ไม่ว่าจะเป็นบริบทของภาพ ข้อมูลภูมิหลังของศิลปิน สถานที่ ตัวแบบ หรือเทคนิคที่ศิลปินใช้ และพบวิธีการเล่าด้วยมุมมองแบบอัตวิสัยในคำบรรยายภาพที่มีรูปแบบเสริมสร้างสุนทรียะ ซึ่งมุ่งเน้นการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างภาพกับประสบการณ์ทางผัสสะหรืออธิบายความงามซึ่งเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับมุมมองปัจเจก นอกจากนี้ยังพบในคำบรรยายภาพที่มีรูปแบบนำสายตาและคำบรรยายภาพที่มีรูปแบบสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ชม เป็นการนำเสนอมุมมองและความคิดเห็นของภัณฑารักษ์ผู้เขียนคำบรรยาย ทั้งยังมีการใช้คำที่ขยายความมากกว่าปกติเพื่อสร้างความรู้สึก ทำให้ผู้ชมมีความรู้สึกร่วมต่อสิ่งจัดแสดงมากยิ่งขึ้น การมีความรู้สึกร่วมย่อมทำให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างผู้ชม สิ่งจัดแสดง และเนื้อหาในพิพิธภัณฑ์ตามมา และนำไปสู่การตกผลึกทางความคิดในท้ายที่สุด

บรรณานุกรม

- ฟิลลิป โป๊ป. (2003.). **ปฐมกาล 25**. เข้าถึงเมื่อ 18 ตุลาคม 2020. เข้าถึงได้จาก https://www.thaipope.org/webbible/01_025.htm
- Chung, Yun Shun Susie. (2019). "Peter van Mensch." in *A History of Museology — Key authors of museological theory*. Edited by Bruno Brulon Soares. Paris: ICOFOM.
- Kamer, Lars. (2019). *Attendance at the Rijksmuseum in the Netherlands 2014-2018*. Accessed February 2, 2020. Available from <https://www.statista.com/statistics/646065/attendance-at-the-rijksmuseum-in-the-netherlands/>
- Kreps, Christina F. (2020). "Introduction: Museums and anthropology in the age of engagement." in *Museums and anthropology in the age of engagement*. New York: Routledge.
- Macdonald, Sharon. (2011). "Expanding Museum Studies: An Introduction." in *A Companion to Museum Studies*. Edited by Sharon Macdonald. Oxford: Blackwell Publishing.
- Mairesse, François, and Bruno Brulon Soares. (2019). "André Desvallées." in *A History of Museology-Key authors of museological theory*. Edited by Bruno Brulon Soares. Paris: ICOFOM.
- Rijksmuseum. (2020a). *Gallery of Honour*. Accessed April 9. Available from <https://www.rijksmuseum.nl/en/visitor-information/inside-the-rijksmuseum/gallery-of-honour>
- _____. (2020b). *Highlights Gallery of Honour*. Accessed April 10. Available from <https://www.rijksmuseum.nl/en/tour/f9ee7cec-3043-474f-92e6-8158737f21f5>
- _____. (2020c). *History of the Rijksmuseum*. Accessed May 18. Available from <https://www.rijksmuseum.nl/en/organisation/history-of-the-rijksmuseum>
- _____. (2020d). *Isaac and Rebecca, Known as 'The Jewish Bride'*. Accessed May 25. Available from <http://hdl.handle.net/10934/RM0001.COLLECT.5223>
- _____. (2020e). *Masterpiece by Rembrandt pupil Willem Drost loaned to the Rijksmuseum*. Accessed April 10. Available from <https://www.rijksmuseum.nl/en/press/press-releases/masterpiece-by-rembrandt-pupil-willem-drost-loaned-to-the-rijksmuseum>

- _____. (2020f). *Militia Company of District VIII under the Command of Captain Roelof Bicker*. Accessed May 15. Available from <http://hdl.handle.net/10934/RM0001.COLLECT.8665>
- _____. (2020g). *Night Watch Gallery*. Accessed April 9. Available from <https://www.rijksmuseum.nl/en/visitor-information/inside-the-rijksmuseum/night-watch-gallery>
- _____. (2020h). *Portraits of Marten Soolmans*. Accessed May 25. Available from <http://hdl.handle.net/10934/RM0001.COLLECT.612987>
- _____. (2020i). *Portraits of Oopjen Coppit*. Accessed May 25. Available from <http://hdl.handle.net/10934/RM0001.COLLECT.616582>
- _____. (2019). *Rijksmuseum announces 2019 is its most successful year ever*. Accessed February 17. Available from <https://www.rijksmuseum.nl/en/press/press-releases/rijksmuseum-announces-2019-is-its-most-successful-year-ever>
- _____. (2020j). *Rijksmuseum - Highlights*. Accessed May 20. Available from <https://www.rijksmuseum.nl/en/visitor-information/rijksmuseum-highlights>
- _____. (2020k). *Rijksmuseum Masterpieces Up Close: Rijksmuseum From Home*. Accessed April 10. Available from <https://www.rijksmuseum.nl/en/masterpieces-up-close>
- _____. (2020l). *Still Life with Cheese*. Accessed May 25. Available from <http://hdl.handle.net/10934/RM0001.COLLECT.8296>
- _____. (2020m). *The Merry Family*. Accessed May 25. Available from <http://hdl.handle.net/10934/RM0001.COLLECT.5577>
- _____. (2020n). *The Milkmaid*. Accessed May 25. Available from <http://hdl.handle.net/10934/RM0001.COLLECT.6417>
- _____. (2020o). *The renovation*. Accessed May 22. Available from <https://www.rijksmuseum.nl/en/renovation/the-renovation>
- _____. (2020p). *The Threatened Swan*. Accessed May 25. Available from <http://hdl.handle.net/10934/RM0001.COLLECT.5829>
- _____. (2020q). *The Windmill at Wijk bij Duurstede*. Accessed May 25. Available from <http://hdl.handle.net/10934/RM0001.COLLECT.5333>
- _____. (2020r). *The 17th century (1600-1700)*. Accessed May 25. Available

from <https://www.rijksmuseum.nl/en/visitor-information/inside-the-rijksmuseum/17th-century>

_____. (2020s). Vision and mission of the Rijksmuseum. Accessed May 22.

Available from <https://www.rijksmuseum.nl/en/organisation/vision-and-mission>

_____. (2020†). Woman Reading a Letter. Accessed May 25. Available from <http://hdl.handle.net/10934/RM0001.COLLECT.6420>

บรรณานุกรมภาพ

- ภาพที่ 1 Rijksmuseum. (2020). *Opstelling van 'De nimf Echo' tussen de Van de Poll- en Portrettenzaal*. Accessed May 23. Available from <http://hdl.handle.net/10934/RM0001.HARCHIEF.15528>
- ภาพที่ 2 Rijksmuseum. (2020). *Binnenplaats met historische verzameling*. Accessed May 23. Available from <http://hdl.handle.net/10934/RM0001.HARCHIEF.12363>
- ภาพที่ 3 Rijksmuseum. (2020). *1600-1700 The Netherlands overseas*. Accessed May 23. Available from <https://www.rijksmuseum.nl/en/visitor-information/inside-the-rijksmuseum/17th-century>
- ภาพที่ 4 Rijksmuseum. (2020). *1600-1700 King Stadholder William III and Mary Stuart*. Accessed May 23. Available from <https://www.rijksmuseum.nl/en/visitor-information/inside-the-rijksmuseum/17th-century>
- ภาพที่ 5 Rijksmuseum. (2020). *Floor plan of the Rijksmuseum*. Accessed May 23. Available from https://www.rijksmuseum.nl/nl/downloads/5a8eeb6b-1e98-4789-84b1-96c41cc46034/PLATTEGROND_EN-2.pdf
- ภาพที่ 6 Rijksmuseum. (2020). *Still Life with Cheese*. Accessed May 25. Available from <http://hdl.handle.net/10934/RM0001.COLLECT.8296>.
- ภาพที่ 7 Rijksmuseum. (2020). *The Merry Family*. Accessed May 25. Available from <http://hdl.handle.net/10934/RM0001.COLLECT.5577>
- ภาพที่ 8 Rijksmuseum. (2020). *The Milkmaid*. Accessed May 25. Available from <http://hdl.handle.net/10934/RM0001.COLLECT.6417>.
- ภาพที่ 9 Rijksmuseum. (2020). *Woman Reading a Letter*. Accessed May 25. Available from <http://hdl.handle.net/10934/RM0001.COLLECT.6420>
- ภาพที่ 10 Rijksmuseum. (2020). *The Threatened Swan*. Accessed May 25. Available from <http://hdl.handle.net/10934/RM0001.COLLECT.5829>
- ภาพที่ 11 Rijksmuseum. (2020). *The Windmill at Wijk bij Duurstede*. Accessed May 25. Available from <http://hdl.handle.net/10934/RM0001.COLLECT.5333>
- ภาพที่ 12 Rijksmuseum. (2020). *Portraits of Marten Soolmans*. Accessed May 25. Available from <http://hdl.handle.net/10934/RM0001.COLLECT.612987>
- ภาพที่ 13 Rijksmuseum. (2020). *Portraits of Oopjen Coppit*. Accessed May 25.

Available from <http://hdl.handle.net/10934/RM0001.COLLECT.616582>

ภาพที่ 14 Rijksmuseum. (2020). *Isaac and Rebecca, Known as The Jewish Bride*ž.

Accessed May 25. Available from <http://hdl.handle.net/10934/RM0001.COLLECT.5223>

ภาพที่ 15 Rijksmuseum. (2020). *Night Watch*. Accessed May 25. Available from

<http://hdl.handle.net/10934/RM0001.COLLECT.5216>

ภาพที่ 16 Rijksmuseum. (2020). *Militia Company of District VIII under the Command of Captain Roelof Bicker*. Accessed May 15. Available from <http://hdl.handle.net/10934/RM0001.COLLECT.8665>

ภาพที่ 17 ฐานนิศ ปรักกโมดม. 2563

ภาพที่ 18 ฐานนิศ ปรักกโมดม. 2560

ภาพที่ 19 ฐานนิศ ปรักกโมดม. 2563

ภาพที่ 20 ชัยยศ อิมฐ์วรพันธ์. (2556). *Rijks Museum*. เข้าถึงเมื่อ 18 ตุลาคม. เข้าถึงได้จาก <https://waretadataruwoshiru.com/rijks-museum/a32ghyo4p-t7ite6k1xifiypth1esa8>

ภาพที่ 21 ฐานนิศ ปรักกโมดม, 2563